

**PREDDIPLOMSKI STUDIJSKI PROGRAM IZ
PSIHOLOGIJE**

U Zagrebu, 01. rujna 2013.

**Odsjek za psihologiju
Filozofskog fakulteta
Sveučilišta u Zagrebu**

1. UVOD

a) Razlozi za pokretanje studija

Važnost psihološke djelatnosti i razlozi za organiziranje studija psihologije jasno su istaknuti u Zakonu o psihološkoj djelatnosti:

«Opći cilj psihološke djelatnosti je unapređivanje kvalitete života pojedinaca, skupina i ljudske zajednice»

«Psihološka djelatnost uključena je u sva područja ljudskog života, a posebice u ona koja se odnose na rad i organizaciju rada, zapošljavanje i profesionalnu orijentaciju, komunikaciju i tržište, odgoj i obrazovanje, istraživanje, zdravstvo, šport, socijalnu skrb, promet, pravosuđe, vojsku i policiju.» (Članak 3.).

«Psihološkom djelatnošću kao zanimanjem mogu se baviti samo psiholozi» (Članak 5.)

Psiholog je osoba koja je završila obrazovanje (akademsko) namijenjeno izobrazbi psihologa. (Članak 6.).

U suvremenom društvu psiholog je stručnjak za kojim postoji potreba u svim djelatnostima, a osobito u predškolskom i školskom sustavu, u zdravstvu, socijalnoj skrbi, pri pružanju psihološke pomoći svim ratnim stradalnicima, u vojsci, gospodarstvu.

U cijeloj su Europi studiji kojima se osposobljavaju psiholozi slično strukturirani i temelje se na najnovijim spoznajama temeljnih i primijenjenih psihologijskih istraživanja i, dakako, zahvaljujući upravo stalnim istraživačkim naporima psihologa (kao i drugih stručnjaka iz područja neuroznanosti te društvenih znanosti) neprestano se obnavljaju. Ti studiji najčešće traju pet akademskih godina, a postoji, također, potreba za kontinuiranim usavršavanjem i usmjeravanjem u posebna psihologijska područja nakon diplomiranja (različiti oblici poslijediplomskih studija i cjeloživotnog obrazovanja).

EFPPA (Zajednica europskih društava psihologa) je izradila okvir obrazovanja psihologa koji će biti osnovica za europsku diplomu psihologa. Taj okvir napravljen je sukladno Bolonjskoj deklaraciji i predviđa petogodišnji studij po načelu 3+2, s tim da preddiplomski studij ne osposobljava studente za zanimanje psihologa ni u kojem obliku. Program studija psihologije na Filozofskom fakultetu izrađen je sukladno okvirima koje je izradila EFPPA (nalazi se u prilogu).

b) Dosadašnja iskustva predlagača u provođenju ekvivalentnih ili sličnih programa

Odsjek za psihologiju razvio se iz Laboratorija za psihologiju, koji je Ramiro Bujas osnovao 1920. godine pri Institutu za fiziologiju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Dvije godine kasnije osnovana je Katedra za psihologiju, koja je 1929. postala Odsjek za psihologiju. Drugim riječima, studij psihologije izvodi se na Sveučilištu u Zagrebu već 76 godina te je najstariji studij psihologije u državi. Dosadašnjim programima obrazovan je velik broj psihologa koji uspješno rade u različitim djelatnostima, pri čemu se programi kontinuirano unapređuju, osuvremenjuju i poboljšavaju.

c) Mogući partneri izvan visokoškolskog sustava

Psiholozi rade u najrazličitijim djelatnostima i već je razvijena suradnja Odsjeka za psihologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu s brojnim institucijama i gospodarstvenim subjektima. Za obrazovanje psihologa zainteresiran je javni sektor (obrazovanje, znanost, zdravstvo, socijalna skrb, vojne institucije, itd.) te gospodarstveni subjekti, posebno odjeli upravljanja ljudskim potencijalima, marketing, i sl. Kako se dio nastave održava u navedenim institucijama, naši studenti tamo provode praksu, te se po završetku studija u njima zapošljavaju, očekujemo i daljnju uspješnu suradnju i podršku. Nastavnici i studenti Odsjeka za psihologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu također uspješno surađuju s nevladinim organizacijama, međunarodnim udrugama i lokalnim zajednicama kroz brojne zajedničke projekte te nesumnjivo postoji i njihov interes za daljnji razvoj našeg studija psihologije.

d) Otvorenost studija prema pokretljivosti studenata

U skladu s temeljnim načelima Bolonjske deklaracije, Odsjek za psihologiju zainteresiran je za postizanje maksimalne otvorenosti studija i pokretljivosti studenata kako unutar Republike Hrvatske tako i u europskim okvirima. Jedan od načina da se to postigne jest upravo naše nastojanje da se organizacija studija u potpunosti uskladi s preporukama Europskog okvira za obrazovanje psihologa (EuroPsyT).

2. OPĆI DIO

2.1. Naziv studija: Psihologija

2.2. Nositelj studija: Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Izvođač studija: Odsjek za psihologiju

2.3. Trajanje studija:

preddiplomski studij – 6 semestara

diplomski studij – 4 semestra

2.4. Uvjeti upisa na studij: završena četverogodišnja srednja škola i položen razredbeni ispit

2.5. Preddiplomski studij:

Završetkom studija student/ica stječu analitičke i socijalne vještine koje ih osposobljavaju za nastavak studiranja psihologije (i drugih sličnih studija), a koje su ujedno primjenljive u kasnijem zapošljavanju gdje će se moći: (a) primijeniti znanja iz metodologije znanstvenih istraživanja pri rješavanju većine postavljenih problema; (b) koristiti temeljne vještine u radu s računalima; (c) koristiti strani jezik u stručnoj komunikaciji; (d) kritički interpretirati znanstvenu i stručnu literaturu; (e) primijeniti statističko rezoniranje u pripremi i provedbi empirijskih istraživanja i praktičnom radu; (f) razumjeti temeljne spoznaje u psihologiji kao fundamentalnoj i primijenjenoj znanosti; (g) primijeniti vještine samostalnog učenja; (h) samostalno planirati i organizirati radne zadaće u različitim područjima djelatnosti kao što je, primjerice, državna uprava, gospodarstvo, novinarstvo, socijalna skrb itd. Ovaj program ne pruža nužne kompetencije za obavljanje psihološke prakse bilo koje vrste.

Ako student/ica odluči nastaviti studij na diplomskoj razini, može pratiti studijske programe u području društvenih znanosti i obrazovanja na ustanovi-predlagaču ili drugim ustanovama u RH (sociologija, antropologija, pedagogija, filozofija, informacijske znanosti, odnosno socijalni rad, edukacijsko-rehabilitacijske znanosti, predškolski odgoj, razredna nastava, ekonomija, novinarstvo i dr.).

2.8. Stručni ili akademski naziv koji se stječe završetkom studija:

Završetkom preddiplomskog studija stječe se naziv *baccalaurea/baccalaureus društvenih znanosti, smjer psihologija*.

3. OPIS PROGRAMA

3.1. Popisi obveznih i izbornih predmeta preddiplomskog studija, s brojem sati aktivne nastave i brojem ECTS bodova prikazani su u tablicama.

Plan preddiplomskog studija

	PREDDIPLOMSKI STUDIJ					
	1. god.		2. god.		3. god.	
	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Psihologija kao znanost i struka	1 (1)					
Uvod u metodologiju eksperimentalne psihologije	2 (4)					
Statistika u psihologiji I	4 (6)					
Statistika u psihologiji II		4 (6)				
Biološka psihologija I	5 (7)					
Biološka psihologija II		4 (6)				
Percepcija i pamćenje	4 (6)					
Učenje i viši kognitivni procesi		4 (6)				
Emocije i motivacija			5 (7)			
Psihologija ličnosti				5 (7)		
Psihologijski praktikum I		5 (7)				
Psihologijski praktikum II			5 (7)			
Uvod u teoriju testova				4 (6)		
Kvantitativna interpretacija testova					4 (6)	
Uvod u razvojnu psihologiju			4 (6)			
Psihologija djetinjstva i adolescencije				4 (6)		
Psihologija odrasle dobi i starenja					3 (5)	
Socijalna percepcija i stavovi				4 (6)		
Interpersonalni i unutargrupni odnosi					4 (6)	
Uvod u psihopatologiju					2 (4)	
Neeksperimentalna psihologijska metodologija						4(6)
Uvod u kliničku psihologiju						2 (4)
Uvod u predškolsku i školsku psihologiju						2 (4)
Uvod u psihologiju rada						3 (5)
Povijest psihologije i psihologijski sustavi						2(4)
Strani jezik	2 (2)	2 (2)				
Obavezni predmeti	18 (26)	19 (27)	14 (20)	17 (25)	13 (21)	13 (23)
Izborni predmeti	6 (4)	5 (3)	10 (10)	7 (5)	11 (9)	11 (7)
Ukupno sati (ECTS bodova)	24 (30)	24 (30)	24 (30)	24 (30)	24 (30)	24 (30)

u tablici je naveden broj sati tjedne nastave, dok se broj ECTS bodova nalazi u zagradama

Popis izbornih predmeta u preddiplomskom studiju

PREDDIPLOMSKI STUDIJ	
Predmet	Broj sati (ECTS)
Ekološka psihologija	4 (5)
Evaluacija tretmana	3 (4)
Evolucijska psihologija	4 (5)
Inteligencija	2 (3)
Izvori i pretraživanje psihologijske literature	1 (2)
Komunikacijske vještine	4 (5)
Kriteriji normalnosti	2 (3)
Mjerne tehnike u psihologiji	2 (3)
Osnove biologije	2 (3)
Osnove traumatske psihologije	3 (4)
Perfekcionizam u doživljavanju i ponašanju	2 (3)
Psihofiziologija spavanja	2 (3)
Psihologija boli	2 (3)
Psihologija glazbe	3 (4)
Psihologija jezika	3(4)
Psihologija osoba s invaliditetom	3 (4)
Psihologija persuazije i propagande	3 (4)
Psihologija potrošačkog ponašanja	3 (4)
Psihologija religioznosti	2 (3)
Psihologija roda i spola	3 (4)
Psihologija sporta	2 (3)
Psihologija učenje i poučavanja matematike	2 (3)
Samopoimanje i samopredstavljanje	3 (4)
Socijalna kognicija	4 (5)
Statistička obrada podataka pomoću računala	4 (5)
Tehnologije i održivi razvoj	2 (3)
Teorije ličnosti	3 (4)
Uvod u međukulturalnu psihologiju	3 (4)
Vidna kognicija	2 (3)

3.2. Opis predmeta

3.2.1. PREDDIPLOMSKI STUDIJ - OBAVEZNI PREDMETI

PSIHOLOGIJA KAO ZNANOST I STRUKA

Okvirni sadržaj predmeta

Psihologija kao znanost i kao struka. Metode psihologije. Biološki temelji psihologije. Osjeti i percepcija. Svijest i stanja svijesti. Učenje i pamćenje. Inteligencija. Mišljenje i govor. Motivacija i emocije. Razvojna psihologija. Ličnost. Psihički poremećaji i terapija. Stres i zdravlje. Socijalna psihologija: odnos pojedinca i socijalne okoline. Primjena psihologije u različitim područjima života.

U sadržaju kolegija navedeno je 15 velikih tema koje studentima treba predstaviti vodeći računa o tri aspekta: 1. prikazati istraživanja u području, odnosno odgovoriti na pitanje čime se područje bavi (fundamentalni aspekt), 2. informirati o primjeni istraživanja u raznolikim praktičnim aspektima, odnosno odgovoriti na pitanje kako se i u kojoj mjeri rezultati istraživanja pretaču u praksu (primijenjeni aspekt ili aspekt struke), te 3. informirati o zastupljenosti «područja» tijekom studija (npr. organizacija matične katedre, pokrivenost u kolegijima i slično).

Cilj

Kolegij ima cilj upoznati studente s temeljnim obilježjima psihologije kao prirodne i društvene znanstvene discipline, pri čemu je naglasak na pregledu i informaciji, a ne na prikazivanju područja «u dubinu». Svrha kolegija je i detaljnije informirati studente o studiju i psihologiji kao struci, te im dati opći uvid u neka temeljna područja i znanja iz psihologije, što će im omogućiti lakše snalaženje u studiju.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Nastava će se odvijati kao niz koncentriranih predavanja.

Provjera znanja će se organizirati kao pismeni kolokvij, koji će biti uvjet za dobivanje potpisa.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Petz, B. (2001). *Uvod u psihologiju*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Rathus, A. S. (2000). *Temelji psihologije*. Jastrebarsko: Naklada Slap .

Morris, G.C. & Maisto, A.A. (2001). *Understanding Psychology*. Upper Saddle River: Prentice Hall.

Bodovna vrijednost predmeta

1 ECTS.

Način polaganja ispita

Ispita nema, kolegij se kolokvira.

Preduvjeti upisa

Nema.

UVOD U METODOLOGIJU EKSPERIMENTALNE PSIHOLOGIJE

Okvirni sadržaj predmeta

Opće metode psihologije: metoda opažanja (ekstrospekcija) i metoda samoopažanja (introspekcija). Klasični prirodoznanstveni eksperiment. Psihologijski eksperiment. Uzročno-posljedični odnosi. Nezavisna varijabla. Zavisna varijabla. Općenito o mjerenju u psihologiji. Relevantni čimbenici u psihologijskom eksperimentu i njihovo moguće djelovanje na zavisnu varijablu mimo nezavisne varijable. Uloga ispitanika i uloga eksperimentatora u eksperimentu. Eksperimentalna i kontrolna skupina; kontrolni eksperiment na istim ispitanicima. Faktorijalni i funkcionalni eksperimenti; eksperimenti s više od jedne nezavisne varijable. Valjanost zaključivanja o odnosima nezavisne i zavisne varijable i mogućnosti generalizacije rezultata eksperimenta.

Cilj

Temeljna znanja o eksperimentu općenito te o eksperimentu u psihologiji. Razumijevanje podataka dobivenih eksperimentom. Općenito razumijevanje načina dobivanja psihologijskih podataka.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Nastava se provodi samo u obliku predavanja. Primjena stečenih znanja predviđena je u Psihologijskim praktikumima. Neposredno, znanje se provjerava ispitom.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Bujas, Z. (1981). *Uvod u metode eksperimentalne psihologije*. Zagreb: Školska knjiga.
Rathus, S.A. (2000). *Temelji psihologije*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
Kolesarić, V. (1996). *Metodologija psihologijskih istraživanja*. Zagreb: Odsjek za psihologiju Filozofskog fakulteta (interno izdanje).

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Breakwell, S.H., Hammond, S. & Fife-Schaw, C. (2003). *Research Methods in Psychology*. London: SAGE Publications.

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS.

Način polaganja ispita

Ispit se polaže usmeno.

Preduvjeti upisa

Nema.

NEEKSPERIMENTALNA PSIHOLGIJSKA METODOLOGIJA

Okvirni sadržaj predmeta

Načini spoznavanja i paradigma procesa istraživanja. Višestruke operacionalizacije. Vrste istraživačkih pristupa. Izvori ugrožavanja unutarnje valjanosti u neeksperimentalnim pristupima. Postupci smanjivanja nevaljanosti. Ugrožavanje vanjske valjanosti. Nacrta koji ne omogućuju i koji omogućuju uzročno-posljedično zaključivanje. Kvaziekperimentalni pristup. Vremenske serije. Simulacijska istraživanja i analogni eksperimenti. Korelacijski pristup i zaključivanje. Izvori ugrožavanja valjanosti u korelativnim nacrtima. Kauzalno-komparativni nacrt. Ugrožavanje valjanosti u kauzalno-komparativnim istraživanjima. Anketni pristup. Načini prikupljanja anketnih podataka. Problem uskraćivanja odgovora i manjkavih podataka. Kontrola prikupljanja podataka pri anketiranju. Probabilističko uzorkovanje.

Kvalitativni istraživački pristup. Osobine kvalitativnih istraživanja i usporedbe s kvantitativnim pristupom. Koraci u kvalitativnom istraživanju. Vrste kvalitativnih istraživanja. Sistematsko opažanje. Stupanj uključivanja opažača u procese koje opaža. Intervju. Vrste intervju. Postavljanje pitanja u intervjuu i vodič za intervjuiranje. Ponašanje intervjuera. Fokusirane grupe. Sekundarna dokumentacija. Analiza sadržaja. Studij slučaja. Etnografsko istraživanje. Struktura etnografskog izvještaja. Uzorci u kvalitativnim istraživanjima. Postupci za povećavanje valjanosti i pouzdanosti u kvalitativnim istraživanjima.

Cilj

Studenti će upoznati metode istraživanja u psihologiji, a koje nisu eksperimentalne. Moći će analizirati i usporediti različite istraživačke nacрте. Naučit će prepoznati moguće izvore ugrožavanja unutarnje i vanjske valjanosti u istraživanju i primijeniti odgovarajuće postupke kako bi ih izbjegli. Studenti će ovladat glavnim tehnikama prikupljanja i analize kvalitativnih podataka. Moći će izabrati odgovarajuću kvalitativnu tehniku u istraživanjima.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

4 sata predavanja tjedno tijekom jednog semestra.

Pismena provjera znanja provodi se nakon odslušanog predmeta.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Cook, T.D. i Campbell (1979.) *Quasi-experimentation*. Boston: Houghton Mifflin.

Henry, G.T. (1990.) *Practical sampling*. London: Sage.

Strauss, A. i Corbin, J. (1991.) *Basics of qualitative research*. London: Sage.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Goodwin, C.J. (2005.) *Research in psychology*. New York: Wiley.

Crano, D. W. i Brewer, M.B. (1986.) *Principles and methods of social research*. Boston: Allyn and Bacon.

Jason, A.L., Keys, C.B., Suarez-Balcazar, Y., Taylor, R.R. i Davis, M.I. (2004.) *Participatory community research*. Washington, D.C.: APA

Ajduković, D. (1982.) *Omladinska štampa u Hrvatskoj - analiza sadržaja "Poleta"*. Pitanja, 7/9, 1-32.

Bodovna vrijednost predmeta

6 ECTS.

Način polaganja ispita

Pismeno.

Preduvjeti upisa

Nema

STATISTIKA U PSIHOLOGIJI I

Okvirni sadržaj predmeta

Korištenje statistike u psihologijskim znanstvenim istraživanjima i u praktičnom radu. Usporedba i odnosi tzv. kliničkog i tzv. statističkog pristupa u psihologiji. Struktura rezultata psihologijskog opažanja i/ili mjerenja i model normalne distribucije. Potreba i smisao tabličnog i grafičkog prikazivanja rezultata. Smisao i značenje središnjih vrijednosti. Aritmetička sredina, centralna vrijednost, dominantna vrijednost. Raspršenje rezultata: standardna devijacija, poluinterkvartilno raspršenje, indeks srednjeg raspršenja, totalni raspon, indeks relativnog raspršenja. Usporedba različitih oblika distribucije rezultata. Aritmetička sredina, standardna devijacija i broj rezultata u normalnoj distribuciji. Skala z-vrijednosti i skala decila (centila). Upotreba tablica normalne distribucije. Procjena parametara. Provjeravanje razlika među aritmetičkim sredinama i proporcijama (t-test). Provjera oblika distribucije i razlika među distribucijama (χ^2 -test).

Cilj

Razumijevanje osnovnih statističkih pojmova i njihovih teorijskih temelja važnih za korištenje u obradi rezultata dobivenih psihologijskim mjerenjem. Stjecanje vještine primjene statističkih postupaka u sređivanju i pripremanju podataka za njihovu psihologijsku interpretaciju.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Ukupno 30 sati predavanja i 30 sati vježbi. Ako bi se nastava održavala u tradicionalnom obliku onda bi to bilo 2+2 tjedno, ali je moguće nastavu izvoditi kondenzirano, recimo, 2 (2+2), a možda i 3 (2+2) tjedno. Međutim, jednokratni nastavni blokovi nikako ne bi smjeli biti veći od 2 školska sata.

Znanje se provjerava kolokvijima tijekom izvođenja nastave te pismenim i usmenim ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Petz, B. (2002). *Osnovne statističke metode za nematematičare*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
Kolesarić, V. i Petz. B. (2003). *Statistički rječnik*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Aron, A. & Aron, E.N. (2002). Statistics for Psychology. Upper Saddle River: Prentice Hall, Inc.

Bodovna vrijednost predmeta

6 ECTS.

Način polaganja ispita

Ispit se polaže pismeno i usmeno.

Preduvjeti upisa

Nema.

STATISTIKA U PSIHOLOGIJI II

Okvirni sadržaj predmeta

Korelacija; koeficijenti korelacije: r , ρ , ϕ , serijalna korelacija, koeficijent kontingencije, koeficijent zakrivljene korelacije (η). Upotreba koeficijenta korelacije: koeficijent determinacije; predviđanje rezultata. Multipla korelacija. Parcijalna korelacija. Jednostavna analiza varijance. Uvod u složenu analizu varijance. Veličina učinka i snaga statističkog testa.. Važniji neparametrijski statistički testovi.

Cilj

Razumijevanje osnovnih statističkih pojmova i njihovih teorijskih temelja važnih za korištenje u obradi rezultata dobivenih psihologijskim mjerenjem. Stjecanje vještine primjene statističkih postupaka u sređivanju i pripremanju podataka za njihovu psihologijsku interpretaciju.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Ukupno 30 sati predavanja i 30 sati vježbi. Ako bi se nastava održavala u tradicionalnom obliku onda bi to bilo 2+2 tjedno, ali je moguće nastavu izvoditi kondenzirano, recimo, 2 (2+2), a možda i 3 (2+2) tjedno. Međutim, jednokratni nastavni blokovi nikako ne bi smjeli biti veći od 2 školska sata.

Znanje se provjerava kolokvijima tijekom izvođenja nastave te pismenim i usmenim ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Petz, B. (2002). *Osnovne statističke metode za nematematičare*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
Kolesarić, V. i Petz. B. (2003). *Statistički rječnik*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Aron, A. & Aron, E.N. (2002). *Statistics for Psychology*. Upper Saddle River: Prentice Hall, Inc.

Bodovna vrijednost predmeta

6 ECTS.

Način polaganja ispita

Ispit se polaže pismeno i usmeno.

Preduvjeti upisa

Statistika u psihologiji I.

BIOLOŠKA PSIHOLOGIJA I

Okvirni sadržaj predmeta

Biološka psihologija kao dio neuroznanosti. Predmet biološke psihologije. Živčana stanica: građa, funkcija, podjela. Glija stanice: vrste i funkcija. Živčano uzbuđenje: membranski potencijal, nastanak akcijskog potencijala, ionska osnova akcijskog potencijala, širenje. Sinapsa: pojam i struktura sinapse, kemijski prijenos živčanog impulsa. Neurotransmiteri: podjela, načela djelovanja. Osnovna podjela živčanog sustava: središnji i periferni, somatski i autonomni. Filogenetski i ontogenetski razvoj živčanog sustava. Metode za ispitivanje strukture i funkcije živčanog sustava. Kralježnička moždina. Moždano deblo. Mali mozak. Veliki mozak. Građa kore velikog mozga. Načela neokortikalne organizacije. Osjetni sustavi: vidni, slušni, okusni, njušni i somatosenzorni. Motorički sustavi: piramidni i ekstrapiramidni sustav. Asocijativna područja moždane kore.

Cilj

Razumijevanje bioloških osnova psihičkih procesa i ponašanja, te upoznavanje s razvojem živčanog sustava i ponašanja tijekom evolucije i ontogeneze.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

3 sata predavanja i 2 sata vježbi (laboratorijskih) tjedno tijekom jednog semestra.

Znanje se provjerava kolokvijima tijekom izvođenja nastave te pismenim i usmenim ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Pinel, J.P. (2001). *Biološka psihologija*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

ANATOMSKI ATLAS – živčani sustav.

Guyton, A.C. (1995): *Temelji fiziologije čovjeka*. Zagreb: Jumena.

Kostović, I. i sur. (1989): *Anatomija čovjeka – Središnji živčani sustav*. Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu.

Judaš, M. i Kostović, I. (1997): *Temelji neuroznanosti*. Zagreb: MD.

Bodovna vrijednost predmeta

7 ECTS.

Način polaganja ispita

Ispit se polaže pismeno i usmeno.

Preduvjeti upisa

Nema.

BIOLOŠKA PSIHOLOGIJA II

Okvirni sadržaj predmeta

Autonomni živčani sustav: građa i funkcija simpatikusa i parasimpatikusa. Hipotalamus. Limbički sustav: građa i osnovne funkcije. Endokrini sustav: žlijezde i njihova funkcija te posljedice disfunkcije, interakcija endokrinog i živčanog sustava. Biotičke potrebe: regulacija hranjenja i pijenja, termoregulacija, seksualne potrebe, teorije regulacije, poremećaji. Čuvstva: periferne promjene, središnje strukture uključene u regulaciju čuvstava, teorije čuvstava. Područja pozitivnog i negativnog potkrepljenja. Spavanje, budnost i cirkadijurni ritmovi: sporovalno i REM spavanje, teorije spavanja, neuralni mehanizmi cikličkog izmjenjivanja spavanja i budnosti, poremećaji spavanja. Pažnja. Učenje i pamćenje: neurofiziološka osnova senzornog, kratkoročnog i dugoročnog pamćenja, uloga pojedinih dijelova živčanog sustava u učenju i pamćenju, poremećaji pamćenja. Lateralizacija funkcija moždanih hemisfera: metode ispitivanja lateralizacije i osnovni nalazi. Govor – neurofiziološka osnova razumijevanja i produkcije govora, poremećaji govornog funkcioniranja.

Cilj

Razumijevanje biološke osnove motivacije, bioloških ritmova, budnosti i spavanja, pažnje, učenja i pamćenja, govora, te poremećaja tih procesa.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

3 sata predavanja i 1 sat seminara tjedno tijekom jednog semestra.

Znanje se provjerava seminarskim radovima i kolokvijima tijekom izvođenja nastave te pismenim ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Pinel, J.P. (2001). *Biološka psihologija*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

ANATOMSKI ATLAS – živčani sustav.

Judaš, M. i Kostović, I. (1997): *Temelji neuroznanosti*. Zagreb: MD.

Odabir aktualnih radova iz znanstvenih i stručnih časopisa

Bodovna vrijednost predmeta

6 ECTS.

Način polaganja ispita

Ispit se polaže pismeno.

Preduvjeti upisa

Biološka psihologija I.

PERCEPCIJA I PAMĆENJE

Okvirni sadržaj predmeta

Percepcija: Kratka povijest pristupa psihologiji percepcije. Kognitivna psihologija i ljudska obrada informacija. Definicije percepcije. Razlike između konstruktivističkih (Gregory) i direktnih teorija percepcije (Gibson). Računalna teorija percepcije (Maar). Razlika osjet-percept. Kapacitet senzornih kanala. Dominantnost vidne percepcije. Adaptacija i rekuperacija. Percepcija prema senzornom modalitetu. Percepcija pokreta. Uloga nasljeđa i okoline za razvoj percepcije. Percepcija govora i lica. Percepcija i dob. Smetnje percepcije. Međukulturalna istraživanja percepcije.

Pamćenje: Određenje pamćenja (podjela pamćenja prema vremenu zadržavanja informacija, vrste dugoročnog pamćenja). Radno pamćenje (kapacitet radnog pamćenja, intermodalitetna integracija informacija, kognitivni korelati radnog pamćenja). Kodiranje, pohrana i pronalaženje informacija u pamćenju (dubina obrade i organizacija informacija u pamćenju). Zaboravljanje (krivulja zaboravljanja, teorije zaboravljanja, zaboravljanje vještina). Uloga pamćenja u svakodnevnom životu (dob i pamćenje, rastresenost, mnemotehnike, metamemorija). Smetnje pamćenja (vrste amnezija, fuga, infantilna amnezija). Pamćenje i kontekst (autobiografsko i socijalno pamćenje, svakodnevno i prospektivno pamćenje, vjerodostojnost pamćenja). Aktualna istraživanja pamćenja.

Cilj

Cilj predloženog kolegija je upoznavanje studenata s područjem kognitivne psihologije koje se odnosi na percepciju i pamćenje. Studenti će nakon apsolviranja kolegija biti upoznati s različitim teorijskim pristupima te različitim fenomenima unutar područja. Time se stvara temelj za praćenje nastave iz kolegija koji se također bavi kognitivnom psihologijom (*Učenje i viši kognitivni procesi*), kao i niza općih i primijenjenih kolegija na studiju psihologije.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

3 sata predavanja i 1 sat seminara na tjedan. Pismeni ispit.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Pinnel, J.P.(2002). *Biološka psihologija*. (poglavlje 7 i 8, str. 165-225) Jastrebarsko: Naklada Slap.

Rathus, S.A. (2000). *Temelji psihologije*. (poglavlje 4: *Osjeti i percepcija*, str. 115-167; poglavlje 7: *Pamćenje*, str. 247-295) Jastrebarsko: Naklada Slap.

Zarevski, P. (1995). *Psihologija pamćenja i učenja*. (str.11-115) Jastrebarsko. Naklada Slap.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Atkinson, R.L., Atkinson, R.C., Smith, E.E., Bem, D.J., Nolen-Hoeksema, S. (2000).

Hilgard's Introduction to Psychology. Fort Worth: Harcourt College Publishers.

Baddley, A.S. (1999). *Essentials of Human Memory*. East Sussex: Psychology Press.

Hulse, S.H., Deese, J., Egeth, H. (1975). *The Psychology of Learning*. New York, NY: McGraw-Hill.

Hampson, R.J., Morris, P.E. (1996). *Understanding Cognition*. Oxford: Blackwell.

Kretch, D., Crutchfield, R.S. (1978). *Elementi psihologije*. Beograd: Naučna knjiga.

Pečjak, V. (1981). *Psihologija saznavanja*. Sarajevo: Svjetlost.

Bodovna vrijednost predmeta

6 ECTS.

Način polaganja ispita

Pismeni.

Preduvjeti upisa

Nema.

UČENJE I VIŠI KOGNITIVNI PROCESI

Sadržaj:

Pristupi učenju, definicije i vrste učenja. Bihevizizam: klasično i instrumentalno uvjetovanje. Naučena bespomoćnost. Kognitivne teorije učenja. Socijalne teorije učenja. Novija istraživanja učenja (implicitno i eksplicitno učenje). Kognitivizam nasuprot asocijacionizmu u teorijama učenja. Generalnost teorija učenja. Taksonomija razina mišljenja. Mišljenje i rješavanje problema. Prosuđivanje i donošenje odluka. Kreativnost. Pristupi istraživanju kognitivnih sposobnosti. Određenje inteligencije. Rana istraživanja inteligencije (Binet, Simon, Terman). Mentalna dob i kvocijent inteligencije. Metakognicija.

Cilj:

Cilj kolegija je upoznavanje studenata s vrstama i teorijama učenja, te sa složenijim kognitivnim procesima. Studenti će nakon apsolviranja kolegija biti upoznati s različitim oblicima učenja i moći će prepoznati njihovu primjenu u svakodnevnim situacijama. Također, moći će objasniti važnije modele mišljenja i razumjeti procese koji se nalaze u podlozi različitih načina rezoniranja, te će razumjeti značaj istraživanja viših kognitivnih procesa za određenje i istraživanje područja inteligencije.

Oblik nastave

2 sata predavanja i 2 sat seminarara na tjedan

Popis literature:

Obvezna literatura:

Rathus, S.A. (2000). *Temelji psihologije*. (poglavlje 6: *Učenje*, str. 207-247; poglavlje 8:

Mišljenje i govor, str. 295-343). Jastrebarsko: Naklada Slap.

Sternberg, R. (2005). *Kognitivna psihologija*. (poglavlje 11: *Rješavanje problema i*

kreativnost; poglavlje 12: *Donošenje odluka i rezoniranje*). Jastrebarsko: Naklada Slap.

Zarevski, P. (1995). *Psihologija učenja i pamćenja*. (str. 115–169). Jastrebarsko: Naklada Slap.

Zarevski, P. (2001). *Struktura i priroda inteligencije*. (poglavlje 2: *Određenje inteligencije*, str. 25–35). Jastrebarsko: Naklada Slap.

Dodatna literatura:

- Gardner, H., Kornhaber, M.L., Wake, W.K. (1999). *Inteligencija – različita gledišta*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
- Hulse, S.H., Deese, J., Egeth, H. (1975). *The psychology of learning*. New York, NY: McGraw-Hill.
- Hampson, R.J., Morris, P.E. (1996). *Understanding Cognition*. Oxford: Blackwell.
- Klein, S.B., Mowrer, R.R. (1989). *Contemporary learning theories: Instrumental conditioning theory and the impact of biological constraints on learning*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Vizek-Vidović, V., Rijavec, M., Vlahović-Štetić, V., Miljković, D. (2003). *Psihologija obrazovanja* (poglavlje 3: *Teorijski pristupi učenju i njihova primjena*, str. 141-201): Zagreb: IEP-VERN.

Bodovna vrijednost predmeta

6 ECTS

Način polaganja ispita:

Pismeni.

Preduvjet upisa:

Percepcija i pamćenje

EMOCIJE I MOTIVACIJA

Okvirni sadržaj predmeta

Emocije: Emocija u povijesnoj perspektivi. Definicija emocije i srodnih pojmova. Odnos emocije i motivacije. Aspekti emocije. Ekspresija emocija. Biološke osnove emocija. Razvoj emocija. Bazične emocije. Funkcija emocija. Procjena i emocije. Atribucija i emocije. Emocije i spoznajni procesi. Socijalni i kulturalni aspekt emocija. Emocije, stres i psihopatologija. Kriteriji «dobre» teorije emocija. Klasifikacije teorija emocija. Dimenzionalne teorije emocija. Biološke teorije emocija. Kognitivne i socijalne teorije emocija.

Motivacija: Motivacija u povijesnoj perspektivi. Definicija motivacije i temeljnih motivacijskih pojmova. Biološke osnove motivacije. Fiziološke potrebe. Psihološke potrebe. Intrinzična motivacija i vrste ekstrinzične motivacije. Socijalne potrebe. Ciljevi kao kognicije. Uvjerenje o osobnoj kontroli – samoefikasnost. Ja-pojam i motivacija. Individualne razlike. Nesvjesna motivacija. Motivacija za rastom i razvojem i pozitivna psihologija. Primjena motivacijske teorije.

Cilj

Upoznavanje s klasičnim i suvremenim teorijama i metodama istraživanjima iz područja psihologije emocija i motivacije s posebnim naglaskom na razumijevanje bioloških, ponašajnih, kognitivnih i socijalnih aspekata emocija i motivacije kao i ukazivanje na usku povezanost između emocija i motivacije.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

3 sata predavanja i 2 sata seminara na tjedan. Pismeni ispit.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Oatley, K. i Jenkins, J.M. (2003). *Razumijevanje emocija*. Jastrebarsko: Naklada Slap

Beck, R. (2003). *Motivacija: teorija i načela*. Jastrebarsko: Naklada Slap

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Reeve, J. (2002). *Understanding Motivation and Emotion* (3th ed.). New York : John Wiley & Sons.

Bodovna vrijednost predmeta

7 ECTS.

Način polaganja ispita

Pismeni.

Preduvjeti upisa

Biološka psihologija II ; Učenje i viši kognitivni procesi.

PSIHOLOGIJA LIČNOSTI

Okvirni sadržaj predmeta

Uvod u psihologiju ličnosti: Određenje ličnosti, Razine analize u psihologiji ličnosti, Velike teorije i suvremena područja istraživanja. Povijest suvremene psihologije ličnosti. Metode istraživanja u psihologiji ličnosti. Osobine i tipovi ličnosti, Metode za otkrivanje osobina ličnosti. Taksonomija i struktura osobina ličnosti: Eysenckov, Cattellov i Pet-faktorski model, Kružni modeli ličnosti. Stabilnost i promjene osobina ličnosti. Osobine ličnosti i predviđanje ponašanja. Situacionizam, interakcionizam i osobinska psihologija ličnosti. Socio-kognitivni pristup u psihologiji ličnosti. Evolucijski pristup u psihologiji ličnosti. Genetika ponašanja i psihologija ličnosti. Fiziološke osnove temeljnih dimenzija ličnosti. Grayeva teorija osjetljivosti na potkrijepljenje. Cloningerova psiho-biološka teorija. Teorija traženja uzbuđenja. Temperament. Intrapsihička domena u psihologiji ličnosti. Nesvjesni procesi u ličnosti. Dinamika procesa u ličnosti. Obrambeni mehanizmi. Pojam o sebi. Ličnost i kognitivni procesi: Ličnost i procesiranje informacija. Ličnost, kognitivni stilovi i inteligencija. Naučena bespomoćnost. Ličnost i emocionalni procesi. Spol, rod i psihologija ličnosti. Kultura i ličnost. Ličnost i prilagodba. Samoaktualizacija i samodeterminacija. Ličnost i psihološka dobrobit. Ličnost i zdravlje.

Cilj

Cilj kolegija je omogućiti studentima stjecanje znanja iz psihologije ličnosti. Kolegij neće biti usmjeren na stare, tzv. "velike" teorije ličnosti, već na suvremene modele i teme koje su trenutno dominantne u području. Apsolviranjem kolegija studenti će biti upoznati s osnovnim metodološkim pristupima u psihologiji ličnosti te različitim suvremenim temama u području, To će ih osposobiti za praćenje literature i razumijevanje logike istraživanja u području psihologije ličnosti, te koristiti u njihovoj kasnijoj specijalizaciji u različitim područjima primijenjene psihologije.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

3 sata predavanja i 2 sat seminara na tjedan. Pismeni ispit.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Larsen, R.J. i Buss, D.M.(2005). *Psihologija ličnosti: domene znanja o ljudskoj prirodi*. Mc Graw Hill (trenutno u postupku prevođenja: Naklada Slap).

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Carver, C.S. and Scheier, M.F.(2004). *Perspectives on Personality*. Pearson Education.

Pervin, L.A. and John, J.P.(1999). *Handbook of Personality: Theory and Research*. The Guilford Press.

Bodovna vrijednost predmeta

7 ECTS.

Način polaganja ispita

Pismeni.

Preduvjeti upisa

Biološka psihologija II; Učenje i viši kognitivni procesi

PSIHOLOGIJSKI PRAKTIKUM I

Okvirni sadržaj predmeta

Metodologija ispitivanja osjeta i percepcije u rasponu od ispitivanja temeljnih procesa pri nastanku osjeta pa do složenijih procesa percepcije prostora i vremena. Vježbe: apsolutna i diferencijalna osjetljivost; provjera zakonitosti relativnog doživljavanja u području diferencijalne osjetljivosti; primjena teorije detekcije signala u ispitivanju osjetljivosti; utvrđivanje psihofizičkog odnosa; podražajni kontekst i percepcija svjetlina; doživljavanje boja; percepcija udaljenosti; konstantnost percepcije; lokalizacija izvora zvuka; ispitivanje procesa pažnje kao temelja uspješne percepcije; utjecaj očekivanja na točnost percepcije; perceptivna brzina i zatvorenost; ekstrasenzorna percepcija; perceptivne varke; percepcija kretanja; percepcija vremena.

Cilj

Cilj je Psihologijskog praktikuma I provođenjem psihologijskih individualnih i grupnih eksperimenata (1) upoznati studente s temeljnim načelima prikupljanja podataka u eksperimentalnim uvjetima, (2) uputiti ih u primjenu općih i posebnih psihologijskih metoda, postupaka i tehnika i (3) uvježbati ih u samostalnoj interpretaciji prikupljenih podataka. Studenti trebaju usvojiti i temeljnu kritičnost u procjeni valjanosti rezultata na temelju planiranog i provedenog mjerenja, logiku i vrijednost upotrebe statističkih postupaka pri interpretaciji prikupljenih podataka. Studenti nadalje trebaju usvojiti strukturu i formalni oblik pisanja znanstvenog i stručnog izvješća.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Studenti u unaprijed planiranim pokusima kao sudionici u eksperimentima, samostalno organiziraju, obrađuju i interpretiraju dobivene vlastite rezultate. Cjelokupna provedba vježbe – od pripreme eksperimenta i njegove provedbe do obrade rezultata - rezultira pisanim izvještajem koji se ocjenjuje.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

- Bujas, Z. (1981). *Uvod u metode eksperimentalne psihologije*. Zagreb: Školska knjiga.
- Rathus, S.A. (2000). *Temelji psihologije*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
- Coren, S., Ward, L.M., & Enns, J.T. (2003). *Sensation and Perception* (5th edition). New York: JohnWiley & Sons, Inc.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Bundy, A.C., Lane, S.J., & Murray, E.A. (2002). *Sensory integration. Theory and Practice* (2nd edition). Philadelphia: F.A. Davis Company.

Gescheider, G.A. (1997). *Psychophysics. Method, Theory, and Application* (3rd edition). Hillsdale, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates, Publishers.

Bodovna vrijednost predmeta

7 ECTS.

Način polaganja ispita

Ocjena na ispitu formira se na temelju ocjena tjednih pismenih izvještaja.

Preduvjeti upisa

Položen ispit iz predmeta Statistika u psihologiji I

PSIHOLOGIJSKI PRAKTIKUM II

Okvirni sadržaj predmeta

Ekperimentalni nacrti i tehnike mjerenja u istraživanjima temeljnih zakonitosti stjecanja vještina i pamćenja: Stjecanje psihomotornih vještina. Simboličko učenje. Metode mjerenja učinka učenja. Smislenost sadržaja i uspješnost pamćenja. Efekt mjesta u seriji. Interferencija. Transfer. Kratkoročno pamćenje. Priroda dugoročnog pamćenja. Usvajanje pojmova. Mnemotehnike. Vrsta senzornih informacija i učenje. Povratna informacija i učinak u učenju. Motivacija i učenje. Asocijacije. Mentalni set. Kognitivne sheme. Modeliranje ponašanja tehnikama klasičnog i instrumentalnog kondicioniranja.

Cilj

Poznavanje metodologije prikupljanja, analize i prezentacije psihologijskih podataka na primjerima demonstracijskih vježbi iz područja učenja i pamćenja. Nadogradnja teorijskih znanja u području učenja i pamćenja te stjecanje vještina pisanja stručnih i znanstvenih izvještaja.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Ukupno 75 sati nastave u formi auditornih i laboratorijskih vježbi. Nastava se odvija u toku III. semestra, veličina i broj grupa prilagođeni su izvedbi pojedinog sadržaja. Studenti prisustvuju uvodnim predavanjima, sudjeluju u tjednim pokusima u ulozi ispitanika ili pomoćnih eksperimentatora te pišu tjedne izvještaje koje ocjenjuju vanjski suradnici.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Bujas, Z. (1981). *Uvod u metode eksperimentalne psihologije*. Zagreb: Školska knjiga.
Rathus, S.A. (2001). *Temelji psihologije*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
Zarevski, P. (2001). *Psihologija pamćenja i učenja*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Sternberg, R.J. (2003). *Kognitivna psihologija*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
Atkinson, R.L. i dr. (1993). *Introduction to Psychology*. New York: Harcourt Brace College Publishers.

Bodovna vrijednost predmeta

7 ECTS.

Način polaganja ispita

Ocjena na ispitu formira se na temelju ocjena tjednih pismenih izvještaja.

Preduvjeti upisa

Statistika u psihologiji II i Psihologijski praktikum I

UVOD U TEORIJU TESTOVA

Okvirni sadržaj predmeta

Opća teorija psihologijskog mjerenja; Mjerenje i znanstveni pristup upoznavanju stvarnosti; Svojstva podataka dobivenih mjerenjem; Direktno i indirektno mjerenje; Osnovne mjerne skale: definicija i deskripcija, informacijska vrijednost, dopuštene aritmetičke operacije, invarijantne transformacije; Psihološki testovi i psihologija individualnih razlika; Testovi kao mjere konstrukata; Pojava i razvoj psiholoških testova; Kvantitativna teorija testova: osnovni pojmovi i definicije; Klasifikacije testova s obzirom na prirodu zadataka, način primjene, predmet mjerenja, trajanje primjene; Kompozitni testovi; Linearni sumativni model; Pregled i definicija osnovnih metrijskih karakteristika; Uvod u teoriju pouzdanosti mjerenja (modeli, klasična teorija pouzdanosti, osnovne pretpostavke, posljedice nepouzdanosti mjerenja).

Cilj

Studenti će ovladati temeljnim pojmovima, znanjima i načelima opće teorije mjerenja i psihologijskog testiranja.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja praćena s 2 sata vježbi tjedno unutar jednog semestra. Provjera znanja provodi se kontinuirano tijekom semestra - kroz praktično rješavanje zadataka u okviru vježbi, pismene zadaće te ispitom nakon odslušanog kolegija.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Krković, A. (1978). *Elementi psihometrije*. Zagreb: SN Liber.

Jackson, C. (2000). *Psihologijsko testiranje*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Krković, A., Momirović, K., Petz, B. (1966). *Odabrana poglavlja iz psihometrije i neparametrijske statistike*. Zagreb: Društvo psihologa Hrvatske i Republički zavod za zapošljavanje.

Bodovna vrijednost predmeta

6 ECTS.

Način polaganja ispita

Pismeno i usmeno.

Preduvjeti upisa

Statistika u psihologiji II.

KVANTITATIVNA INTERPRETACIJA TESTOVA

Okvirni sadržaj predmeta

Načela kvantitativne interpretacije testovnih rezultata; Psihometrijske skale; Normativna i kriterijska interpretacija testovnih rezultata; Mjerenje znanja, sposobnosti i osobina ličnosti; Valjanost testovnih rezultata: definicija, kvantifikacija, relacije s drugim psihometrijskim obilježjima; Formalni modeli za opisivanje valjanosti (regresijski i faktorski model); Vrste i izvori validacijskih podataka: sadržaj testa, proces odgovaranja; unutrašnja struktura testa, odnosi s drugim varijablama, konvergentni i diskriminantni podaci; Dijagnoza i predviđanje; Klasifikacijski problem (analiza psiholoških profila); Seleksijski problem (teorija donošenja odluka).

Cilj

Studenti će upoznati i razumjeti probleme određivanja osnovnih metrijskih svojstava rezultata psihologijskog testiranja; usvojiti će principe kvantitativne interpretacije testovnih rezultata.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja praćena s 2 sata vježbi (auditorne i laboratorijske) tjedno unutar jednog semestra. Provjera znanja provodi se kontinuirano tijekom semestra - kroz praktično rješavanje zadataka u okviru vježbi, pismene zadaće te ispitom nakon odslušanog kolegija.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Anastasi, A. (2003). *Psychological testing* (7. izdanje). New York: MacMillian.

Fulgosi, A. (1984). *Faktorska analiza*. Zagreb: Školska knjiga.

Povjerenstvo za standarde pedagoškog i psihološkog testiranja AEA, APA i NCME (2005). *Standardi za pedagoško i psihološko testiranje*. Jastrebarsko: Naklada Slap (u tisku).

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Cronbach, J.L. (1990). *Essentials of Psychological Testing* (5. izdanje). New York: Harper and Row.

- časopis *Suvremena psihologija*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Bodovna vrijednost predmeta

6 ECTS.

Način polaganja ispita

Pismeno i usmeno.

Preduvjeti upisa

Uvod u teoriju testova.

UVOD U RAZVOJNU PSIHOLOGIJU

Okvirni sadržaj predmeta

Ciljevi i problemi razvojne psihologije. Osnovni pojmovi razvojne psihologije. Povijest i filozofski korijeni razvojne psihologije. Periodizacija razvoja i temeljne zakonitosti razvoja. Biološki i okolinski čimbenici razvoja te mehanizmi njihove interakcije. Metodologija istraživanja razvoja (longitudinalni, transverzalni i sekvencijalni istraživački nacrti). Etička načela istraživanja u razvojnoj psihologiji. Razvojne teorije (psihodinamske – Freud, Erikson; teorije učenja – Watson, Skinner, Bandura; kognitivne – Piaget, Vigotski, Kohlberg; Bronfenbrennerova teorija ekoloških sustava; etološki pristupi razvoju – Bowlby). Usporedba razvojnih teorija.

Cilj

Razumijevanje tradicionalnih i suvremenih načela, koncepta, teorija i metoda istraživanja čovjekova tjelesnog, kognitivnog, emocionalnog i socijalnog razvoja.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja i 2 sata seminara i vježbi tjedno tijekom jednog semestra. Tijekom izvođenja nastave znanje se provjerava putem kolokvija te samostalnih i grupnih pismenih radova. Po završetku nastave znanje se provjerava pismenim i usmenim ispitom.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Vasta, R., Haith, M.M. i Miller, S.A. (1998). *Dječja psihologija: Moderna znanost (Pogl. 1-4)*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Berk, L. (2005). *Psihologija cjeloživotnog razvoja (Pogl. 1-3)*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Fulgosi, A. (1982). *Teorije ličnosti (Pogl. 1 i 3)*. Zagreb: Školska knjiga.

Buggle, F. (2002). *Razvojna psihologija Jeana Piageta*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Lerner, R.M. (2002). *Concepts and theories of human development (3rd ed.)*. Mahwah, NJ: Erlbaum.

Crain, W. (1992). *Theories of development: Concepts and applications*. Prentice-Hall, Inc.

Čudina, M. (1987). *Filogeneza i ontogeneza psihičkog života*. U: V. Andrić i M. Čudina, *Osnove opće i razvojne psihologije*. Zagreb: Školska knjiga.

Bodovna vrijednost predmeta

6 ECTS.

Način polaganja ispita

Ispit se polaže pismeno i usmeno.

Preduvjeti upisa

Nema.

PSIHOLOGIJA DJETINJSTVA I ADOLESCENCIJE

Okvirni sadržaj predmeta

Faze prenatalnog razvoja. Rizični čimbenici prenatalnog razvoja. Prenatalna skrb. Rođenje i perinatalno razdoblje. Tjelesni, motorički, perceptivni, kognitivni, govorni, moralni, emocionalni i socijalni razvoj tijekom dojenačke dobi, ranog djetinjstva, srednjeg djetinjstva i adolescencije. Temelji razvojne psihopatologije.

Cilj

Poznavanje promjena u ponašanju i sposobnostima koje se događaju od začeca do odrasle dobi, te uzroka i procesa koji se nalaze u podlozi razvojnih promjena. Razumijevanje multidimenzionalnosti razvoja te normativnih aspekata i individualnih razlika u razvoju. Poznavanje optimalnih uvjeta razvoja tijekom djetinjstva i adolescencije.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja te 2 sata seminara i vježbi tjedno tijekom jednog semestra. Tijekom izvođenja nastave znanje se provjerava putem kolokvija te samostalnih i grupnih pismenih radova. Po završetku nastave znanje se provjerava pismenim i usmenim ispitom.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Vasta, R., Haith, M.M. i Miller, S.A. (1998). *Dječja psihologija: Moderna znanost (Pogl. 5-16)*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Berk, L. (2005). *Psihologija cjeloživotnog razvoja (Pogl. 4-12)*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Brajša-Žganec, A. (2003). *Dijete i obitelj*. Naklada Slap, Jastrebarsko.

Čturić, N. (2000). *Psihomotorički razvoj djeteta u prve dvije godine života*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Duran, M. (1995). *Dijete i igra*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Lacković-Grgin, K. (1999). *Samopoimanje mladih*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Bodovna vrijednost predmeta

6 ECTS.

Način polaganja ispita

Ispit se polaže pismeno i usmeno.

Preduvjeti upisa

Uvod u razvojnu psihologiju.

PSIHOLOGIJA ODRASLE DOBI I STARENJA

Okvirni sadržaj predmeta

Poimanja razvoja i starenje. Baltesova perspektiva cjeloživotnog razvoja. Mehanizmi razvojnih promjena: procesi i višestruki utjecaji. Bio-psiho-socijalna perspektiva istraživanja starenja. Vrste dobi i starenja. Periodizacija razvoja u odrasloj dobi. Pokazatelji zrelosti i starosti i razvojni zadaci. Biološko tumačenje starenja. Biološke promjene u odrasloj dobi. Psihički razvoj u odrasloj dobi: osjeti i percepcija, učenje i pamćenje, inteligencija, kreativnost i mudrost, ličnost i motivacija. Socijalni vidovi razvoja u odrasloj dobi: prijateljstvo, partnerstvo i brak, obitelj, roditeljstvo, odnosi među generacijama; razvoj karijere i umirovljenje; korištenje slobodnog vremena i društveno angažiranje. Psihološke teorije razvoja u odrasloj dobi. Fizičko i mentalno zdravlje u odrasloj dobi. Socijalni i zdravstveni problemi u odrasloj dobi i briga zajednice. Umiranje, smrt i žalovanje.

Cilj

Upoznavanje razvojnih promjenama u fizičkom, senzornom, kognitivnom, emocionalnom i socijalnom funkcioniranju u razdoblju rane i srednje odrasle dobi te starosti. Razumijevanje njihovim odrednicama i mehanizama psihološke adaptacije na biološke promjene, različite socijalne uloge i životne događaje. Isticanje kompleksnosti procesa starenja, specifičnosti funkcioniranja odraslih osoba i različitosti u populaciji odraslih.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja i 1 sat seminara tjedno tijekom jednog semestra. Tijekom izvođenja nastave znanje se provjerava putem kolokvija te samostalnih i grupnih pismenih radova. Po završetku nastave znanje se provjerava pismenim i usmenim ispitom.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Schaie, K.W. i Willis, S.L. (2001). *Psihologija odrasle dobi i starenja*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Berk, L. (2005). *Psihologija cjeloživotnog razvoja* (od 13. do 19. poglavlja). Jastrebarsko: Naklada Slap.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Birren, J.E. and Schaie, K.W. (eds.) (1996). *Handbook of the Psychology of aging* (4th edition). San Diego: Academic Press.

Hayslip, B. Jr. and Panek, P.E. (1993). *Adult Development and Aging* (2nd ed.). New York: HarperCollins College Publishers.

Kimmel, D.C. (1990). *Adulthood and Aging* (3rd ed.). New York: John Willey and Sons.

Perlmutter M. and Hall E. (1992). *Adult Development and Aging* (2nd ed.). New York: John Willey and sons.

Bodovna vrijednost predmeta

5 ECTS.

Način polaganja ispita

Ispit se polaže pismeno i usmeno.

Preduvjeti za upis

Psihologija djetinjstva i adolescencije.

SOCIJALNA PERCEPCIJA I STAVOVI

Okvirni sadržaj predmeta

Definicija socijalne psihologije, sličnosti i razlike u odnosu na srodne discipline. Razvoj socijalne psihologije i ključna područja istraživanja. Metodologija socijalno psiholoških istraživanja. Pojam o sebi. Izvori samospoznaje. Socijalna komparacija. Svijest o sebi. Samopoštovanje. Samopredstavljanje. Socijalna percepcija. Neverbalno ponašanje. Stvaranje dojmova o drugim ljudima. Implicitne teorije ličnosti. Zaključivanje o uzrocima ponašanja. Stavovi – definicija, način formiranja, struktura i tehnike za njihovo mjerenje. Teorije konzistencije - teorija ravnoteže, teorija kongruentnosti, teorija kognitivne disonance i teorija afektivno-kognitivne konzistencije. Persuazija i otpornost prema mijenjanju stavova. Teorija psihološke reaktivnosti. Uzajamno djelovanje stavova i ponašanja.

Cilj

Nakon ovog kolegija studenti će znati odrediti područje socijalne psihologije u odnosu na druge grane psihologije i ostale društvene znanosti. Uočiti će važnost razumijevanja subjektivnog tumačenja socijalne okoline i njegovog djelovanja na ponašanje. Razumjet će kako ljudi stvaraju dojmove o drugim ljudima i zašto su ti dojmovi ponekad pogrešni. Studenti će ovladati temeljnim znanjem o stavovima i njihovom mijenjaju, neophodnim za razumijevanje društvenog ponašanja pojedinaca i grupa.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja i 2 sata vježbi i seminara tjedno tijekom jednog semestra.

Provjera znanja provodi se tijekom nastave kroz različite individualne i grupne zadatke te pismenim i usmenim ispitom nakon odslušanog predmeta.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Aronson, E., Wilson, T. D. i Akert, R. M. (2002). *Social Psychology*. Prentice Hall.

Hewstone, M. i Stroebe, W. (2002). *Uvod u socijalnu psihologiju*. Naklada Slap, Jastrebarsko.

Pennington, D.C.(1997). *Osnove socijalne psihologije*. Naklada Slap, Jastrebarsko.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Deaux, K., Dane, F.C. i Wrightsman, L.S. (1993). *Social Psychology in the 90's*. Brooks/Cole Publishing Company, Pacific Grove, California

Myers, D.G. (1993). *Social Psychology*. McGraw Hill, Inc.

Radovi iz tekuće znanstvene i stručne periodike.

Bodovna vrijednost predmeta

6 ECTS.

Način polaganja ispita

Pismeno i usmeno.

Preduvjeti upisa

Psihologijski praktikum II

INTERPERSONALNI I UNUTARGRUPNI ODNOSI

Okvirni sadržaj predmeta

Agresivno ponašanje, teorijska objašnjenja i socijalni utjecaji. Okolnosti koje povećavaju vjerojatnost agresije. Upravljanje agresivnim ponašanjem. Nasilje u obitelji. Mediji, pornografija i nasilje. Prosocijalno ponašanje i altruizam: glavni teorijski pristupi i modeli. Situacijski prediktori pružanja pomoći. Atraktivnost i socijalna interakcija. Bliski odnosi: prijateljstvo i ljubavne veze. Suradnja i natjecanje. Formiranje grupe i njena struktura. Unutargrupna dinamika. Grupna kohezija i norme. Utjecaj grupe na ponašanje pojedinca. Socijalna facilitacija i inhibicija. Socijalni pritisak i konformizam; grupna zasljepljenost.. Grupni uradak i postignuće, socijalno zabušavanje. Odlučivanje u grupama. Poslušnost i pokoravanje. Difuzija odgovornosti. Autoritet i vodstvo.

Cilj

Studenti će ovladati temeljnim znanjem o uzrocima i posljedicama procesa koji se odvijaju između ljudi. Moći će povezati neke od tih procesa s osobnim iskustvom. Razumjet će faktore koji utječu na ponašanje u grupi i procese koji se odvijaju u grupi.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja i 2 sata vježbi i seminara tjedno tijekom jednog semestra.

Provjera znanja provodi se tijekom nastave kroz različite individualne i grupne zadatke te pismenim i usmenim ispitom nakon odslušanog predmeta.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Hewstone, M. i Stroebe, W. (2002.) *Uvod u socijalnu psihologiju*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Pennington, D.C. (1997.) *Socijalna psihologija*. Jastrebarsko: Naklada Slap

Radovi iz tekuće znanstvene periodike.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Ajduković, M. i Pavleković, G. (Ur.) (2000). *Nasilje nad ženom u obitelji*. Zagreb: Društvo za psihološku pomoć.

Aronson, E., Wilson, T.D. i Akert, R.M.(2002). *Social Psychology*. Prentice Hall.

Deaux, K., Dane, F.C. i Wrightsman, L.S. (1993). *Social Psychology in the '90s*. Brooks/Cole Publishing Company, Pacific Grove, California

Franzoi, S. L. (2000). *Social Psychology*. McGraw-Hill Higher Education.

Myers, D. G. (1999). *Social Psychology*. McGraw-Hill, Inc.

Pećnik, N. (2003). *Međugeneracijski prijenos zlostavljanja djece*. Naklada Slap.

Bodovna vrijednost predmeta

6 ECTS.

Način polaganja ispita

Pismeno i usmeno.

Preduvjeti upisa

Socijalna percepcija i stavovi.

UVOD U PSIHOPATOLOGIJU

Okvirni sadržaj predmeta

Uvod u psihopatologiju. Definicija i povijest psihopatologije. Odnos s psihijatrijom, psihologijom i drugim strukama. Poremećaji svijesti i psihomotorike. Poremećaji mišljenja. Poremećaji afekta. Poremećaji pamćenja i inteligencije. Poremećaji opažanja. Poremećaji nagona i socijalnog funkcioniranja. Poremećaji volje. Poremećaji doživljavanja vlastite ličnosti. Poremećaji pažnje. Glavni psihijatrijski poremećaji.

Cilj

Prepoznavanje odstupanja u psihičkom funkcioniranju i usvajanje nazivljem osnovnih psihopatoloških fenomena. Upoznavanje s glavnim psihijatrijskim poremećajima i bolestima. Student će dobiti informacije o diferencijalno-dijagnostičkom razlikovanju psihijatrijskih tegoba i poremećaja.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Organizirat će se u obliku 2 sata predavanja tjedno, koja će se odvijati na psihijatrijskom odjelu. Studentima će biti prezentirani glavni psihijatrijski poremećaji.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Sadock, B.J., Sadock V.A. (2000). Kaplan & Sadock's Comprehensive textbook of Psychiatry. (Odabrana poglavlja). Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins.

Davison, G.C., Neale, J.M. (1999). *Psihologija abnormalnog doživljavanja i ponašanja* (Odabrana poglavlja). Jastrebarsko: Naklada Slap.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Muačević, V. (1995.). *Psihijatrija* (Poglavlje Psihopatologija). Zagreb: Medicinska naklada.

Hotujac, Lj. *Psihijatrija*. (Poglavlje Psihopatologija) (*u tisku*).

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS.

Način polaganja ispita

Ispit se polaže pismeno i usmeno.

Preduvjeti upisa

Emocije i motivacija.

UVOD U KLINIČKU PSIHLOGIJU

Okvirni sadržaj predmeta

Definicija kliničke psihologije, sličnosti i razlike u odnosu na srodne discipline. Kratki povijesni uvod u razvoj kliničke psihologije. Modeli normalnog i abnormalnog doživljavanja i ponašanja. Kriteriji normalnosti. Postojeće paradigme u kliničkoj psihologiji. Osnove biološke paradigme. Osnove psihoanalitičke paradigme. Osnove paradigme učenja. Osnove kognitivne paradigme. Posljedice prihvatanja jedne od paradigmi. Dijateza-stres model. Osnovne metode kliničke procjene. Područja rada kliničkog psihologa. Posebnosti istraživanja u kliničkoj psihologiji.

Cilj

Studenti će upoznati specifičnosti područja kliničke psihologije i osnovna područja rada kliničkog psihologa. Razumjet će probleme i kriterije definiranja normalnog i abnormalnog ponašanja i doživljavanja. Upoznat će se s osnovnim paradigmama u kliničkoj psihologiji, njihovim slabim i jakim stranama te suvremenim tendencijama ka integraciji. Upoznat će se s osnovnim metodama kliničke procjene.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja tjedno tijekom 6. semestra.

Provjera znanja provodi se tijekom nastave kroz različite diskusije, te kolokvij.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Nietzel , M.T., Bernstein D.A., Milich A (2001.). *Uvod u kliničku psihologiju*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Davison GC, Neale JM. (1999.) *Psihologija abnormalnog doživljavanja i ponašanja*. Odabrana poglavlja. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Biro, M., Butollo, W. (ur.) (2003.) *Klinička psihologija*, Novi Sad: Katedra za kliničku psihologiju, Ludwig Maximilians Universität i Futura publikacije.

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS

Način polaganja ispita

Nema ispita.

Preduvjeti upisa

Uvod u psihopatologiju.

UVOD U PREDŠKOLSKU I ŠKOLSKU PSIHOLOGIJU

Okvirni sadržaj predmeta

Temelji školske psihologije, odnos školske psihologije i psihologije obrazovanja. Uloga predškolskog i školskog psihologa .Osobine učenika važne u školskom radu (kognitivni, socio-emocionalni i motivacijski faktori). Obrazovanje učenika s posebnim potrebama. Nadareni učenici. Zaštita psihofizičkog zdravlja djece. Unapređivanje odgojno-obrazovnog rada u predškolskim i školskim institucijama. Rad s djecom, odgajateljima i nastavnicima. Rad školskog i predškolskog psihologa s roditeljima.

Cilj

Dati osnovnu orijentaciju u području školske psihologije. Studenti će na informativnoj razini upoznati glavna područja kojima se bavi školska i predškolska psihologija. Spoznaje stečene na kolegiju moći će primijeniti u svakodnevnom životu. Osim osnovnih informacija u području studenti će steći temelj za praćenje obveznih i izbornih kolegija iz ovog područja psihologije u diplomskom studiju.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Nastava se provodi kroz predavanja i vježbe u jednom semestru (1+1). Uradak studenta prati se kroz izvedbu vježbi.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Reynolds, C. R., & Gutkin, T. B. (Eds.) (1999). *The handbook of school psychology* (3rd ed.). New York: Wiley.

Kolesarić, V., Krizmanić M, Petz B. (ur.) (1991.). *Uvod u psihologiju*. Zagreb: Prosvjeta.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Stoll, L., Fink, D. (2000) *Mijenjajmo naše škole*. Zagreb: Educa.

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS.

Način polaganja ispita

Nema ispita.

Preduvjeti upisa

Psihologija djetinjstva i adolescencije.

UVOD U PSIHLOGIJU RADA

Okvirni sadržaj predmeta

Značenje rada u životu pojedinca. Čovjekova radna aktivnost: psihološki i fiziološki zahtjevi; energetska potrošnja, mentalno opterećenje, krivulje rada, umor. Individualne razlike i radna uspješnost: uloga sposobnosti, vještina i znanja i motivacije. Prilagodba čovjeka radu: profesionalna orijentacija, selekcija i osposobljavanje. Kadrovska psihologija: psihologijska osnova upravljanja ljudskim resursima. Prilagodba rada čovjeku: oblikovanje radnih mjesta i uvjeta rada. Ergonomija: interdisciplinski pristup humanizaciji rada. Socijalni kontekst rada: priroda i karakteristike suvremenih organizacija. Organizacijska psihologija: proučavanje organizacijske strukture i kulture. Psihologija rada kao profesija: područja djelovanja i mogućnosti zaposlenja u Hrvatskoj.

Cilj

Upoznati psiho-fiziološke osnove čovjekove radne aktivnosti, socijalne okvire njenog odvijanja i glavne pristupe povećanju produktivnosti, sigurnosti i zadovoljstva ljudi u radu. Na taj način (1) doprinijeti općoj kompetenciji za primjenu psihologijskih spoznaja u rješavanju različitih problema praktičnog života, (2) razviti neke specifične kompetencije koje mogu pomoći i u vlastitoj profesionalnoj prilagodbi te (3) steći osnovu za odabir i praćenje naprednijih kolegija iz primijenjene psihologije u diplomskom studiju.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja i 1 sat seminara. Uradak studenta se prati kroz obavezan seminarski izvještaj. Na kraju semestra provodi se provjera znanja pismenim, a po potrebi i usmenim ispitom.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Petz, B. (1987). *Psihologija rada*. Školska knjiga, Zagreb.

Šverko, B. (1991). *Značenje rada u životu pojedinca: radne vrijednosti, važnost rada i alijenacija*. U: V. Kolesarić, M. Krizmanić i B. Petz (ur.), *Uvod u psihologiju*. Prosvjeta, Zagreb.

Odabir relevantnih radova iz stručnih časopisa

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Aamodt, M.G. (2004). *Applied Industrial/Organizational Psychology* (Fourth Edition).
Wadsworth/Thompson: Belmont, CA.

Warr P. (Ed.) (2002). *Psychology at Work* (Fifth Edition). Penguin Books.

Bodovna vrijednost predmeta

5 ECTS.

Način polaganja ispita

Nema ispita.

Preduvjeti upisa

Uvod u teoriju testova

POVIJEST PSIHOLOGIJE I PSIHOLGIJSKI SUSTAVI

Okvirni sadržaj predmeta

Povijest psihologije: Uvod o problemima u pristupu povijesti psihologije. Rana grčka filozofija: od Aristotela do početka suvremene znanosti. Početak suvremene znanosti: Empirizam-racionalizam-romantizam-egzistencijalizam. Fiziologija i rani razvoj eksperimentalne psihologije: W. Wundt – utemeljitelj psihologije kao znanosti.

Sistemi u psihologiji: strukturalizam, Darwin i teorija evolucije, funkcionalizam, ruska objektivna psihologija, klasični biheviorizam, neobiheviorizam, Gestalt psihologija. Mentalna bolest – rani pristupi dijagnozi i tretmanu. Psihoanaliza. Humanistička psihologija. Suvremena psihologija: kognitivna psihologija, umjetna inteligencija i neuroznanost.

Cilj

Pregled povijesnog razvoja suvremene psihologije kao znanosti kao i upoznavanje s najvažnijim karakteristikama razvoja i nastajanja psihologijskih sistema (strukturalizam, funkcionalizam, psihoanaliza, biheviorizam, gestaltizam) s posebnim osvrtom na trendove u suvremenoj psihologiji (kognitivna psihologija, neuroznanosti, umjetna inteligencija).

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

1 sata predavanja i 1 sat seminara na tjedan

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Hothersall, D. (2002). *Povijest psihologije*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Benjamin, L.T., Jr. (Ed.). (1988). *A history of psychology: Original sources and contemporary research*. New York: McGraw-Hill.

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS.

Način polaganja ispita

Pismeni.

Preduvjeti upisa

Emocije i motivacija.

3.2.2. PREDDIPLOMSKI STUDIJ - IZBORNI PREDMETI

EKOLOŠKA PSIHOLOGIJA

Okvirni sadržaj predmeta

Bihevioralni pristup pitanjima čovjekove okoline. Predmet ekološke psihologije. Metodološke specifičnosti. Teorijski modeli odnosa čovjeka i okoline. Determinizam i interakcionalizam. Okolinski stresori. Kvaliteta okoline. Percepcija i kognicija okoline. Kognitivne mape. Percepcija opasnosti i ponašanje u nesrećama i katastrofama. Socijalne dimenzije prostora: osobni prostor, zbijenost, privatnost, teritorijalnost. Urbana i stambena okolina. Okolina i vandalsko ponašanje. Adaptativno ponašanje u različitim okolinama. Planiranje okoline. Odnos spram prirodnih i neobnovljivih resursa.

Cilj

Studenti će upoznati sadržaje i metode koje omogućuju psihologu sudjelovanje u procesu planiranja i mijenjanja čovjekove fizičke okoline. Razumjet će složene odnose čovjeka i okoline. Moći će evaluirati subjektivnu kvalitetu promjena u okolini i sudjelovati u planiranu okoline.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja i 2 sata vježbi i seminara tjedno tijekom jednog semestra. Provjera znanja provodi se tijekom nastave kroz individualne i grupne zadatke na terenu te pismenim i usmenim ispitom nakon odslušanog predmeta.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Ajduković, D. (1991.) *Čovjekova okolina i psihologija*. U: V. Kolesarić, M. Krizmanić i B. Petz (ur.) *Uvod u suvremenu psihologiju*, 449-509. Zagreb: Grafički zavod Hrvatske.

Ajduković, D. (1984.) Psihologijski problemi istraživanja kvalitete stanovanja. Zbornik radova "VI Dani psihologije", 47-54. Zadar: Filozofski fakultet.

Ajduković, D. (1984.) Psihologijski pogled na jedan aspekt društvene krize. *Primijenjena psihologija*, 5, 244-247.

Ajduković, D. (1988.) A contribution to the methodology of personal space research. *Psychologische Beiträge*, 30, 198-208.

Ajduković, D. i Bistrović, E. (1987.) Prilog grafičkoj metodi istraživanja kognitivnih prostornih mapa. *Revija za psihologiju*, 17, 67-80.

Čorkalo, D. (1992.) Psiholojski aspekti istraživanja percepcije opasnosti. *Socijalna ekologija*, 1, 63-81.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Trstenjak, A. (1984.) *Ekološka psihologija*. Ljubljana: ČGP Delo

Bodovna vrijednost predmeta

5 ECTS.

Način polaganja ispita

Pismeno i usmeni.

Preduvjeti upisa

Nema preduvjeta.

EVALUACIJA TRETMANA

Okvirni sadržaj predmeta

Osnovni pojmovi u evaluaciji tretmana; Vrste psihosocijalnih intervencija i smisao njihove evaluacije; Teorijski, metodološki i praktični aspekti evaluacije programa; Logika evaluacijskih postupaka; Glavne vrste evaluacije programa; Modeli evaluacije; Nacrti evaluacijskih istraživanja; Planiranje evaluacijskih postupaka (definiranje ciljeva, kriterija i standarda za ocjenu djelotvornosti programa, izbor nacrt istraživanja, izvori i načini prikupljanja evaluacijskih podataka, postupci analize podataka); Izvještavanje o rezultatima evaluacije (elementi i struktura izvještaja, prilagodba korisnicima).

Cilj

Osposobiti polaznike da mogu (a) samostalno ili kao član tima sudjelovati u planiranju i kreiranju nacrt evaluacijskog istraživanja, (b) provesti evaluaciju programa unutar pojedinih domena, (c) adekvatno opisati i interpretirati prikupljene podatke te prikazati rezultate u formi pisanog evaluacijskog izvješća.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

2 sata predavanja i 1 sat seminara tjedno unutar jednog semestra. Provjera znanja provodi se kontinuirano tijekom semestra - kroz izlaganja seminarskih radova i rasprave tijekom nastave te ispitom nakon odslušanog kolegija.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Kulenović, A. (1996). *Evaluacija psihosocijalnih intervencija*. U: Pregrad, J. (Ur.) *Stres, trauma, oporavak* (269-291). Zagreb: Društvo za psihološku pomoć.

Posavac, E. J., & Carey, R. G. (2003). *Program Evaluation - Methods and Case Studies*. (6th ed.). New Jersey: Prentice Hall.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Rossi, P. H., & Freeman, H. F. (2003). *Evaluation*. London: Sage.

Rosekrans, F. (1990). Psihoterapija s gledišta nespecifičnih rezultata i uvjeravanja.

Primijenjena psihologija, 11, 36-46.

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS.

Način polaganja ispita

Pismeno.

Preduvjeti upisa

Uvod u metodologiju eksperimentalne psihologije i Statistika u psihologiji II

EVOLUCIJSKA PSIHOLOGIJA

Okvirni sadržaj predmeta

Osnove evolucijske psihologije. Prijelomne spoznaje i uobičajene zablude. Metode za provjeravanje evolucijskih hipoteza. Evolucijski pristup u drugim granama psihologije. *Borba za opstanak.* Izazovi pribavljanja hrane, pronalaženja staništa i suočavanja s opasnostima u okolini. *Pronalaženje odgovarajućeg partnera za reprodukciju.* Dugoročne i kratkoročne strategije izbora partnera. Spolne razlike. Ljubomora. *Roditeljsko ulaganje i rodbinski odnosi.* Spolne razlike u roditeljskom ulaganju. Hamiltonovo pravilo uključujuće (inkluzivne) sposobnosti. *Život u grupi.* Stvaranje saveza. Agresivnost. Konflikt među spolovima. Status i socijalna dominacija.

Cilj

Upoznavanje s osnovnim principima evolucijske teorije te razumijevanje njihovih implikacija za objašnjavanje širokog raspona ljudskog ponašanja. Studenti će naučiti analizirati i interpretirati ponašanje iz perspektive njegove funkcije i adaptivnosti, te razumjeti kako je ono, poput građe organizma, evoluirani odgovor na selekcijske pritiske.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

2 sata predavanja i 2 sata seminara tjedno tijekom jednog semestra.

Znanje se provjerava seminarom i pismenim ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Buss, D.M. (1999). *Evolutionary Psychology: The New Science of the Mind.*, Boston: Allyn & Bacon.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Barkow, L. Cosmides, J. Tooby (1992). *Adapted Mind.* New York: Oxford University Press.

Hrgović, J., Polšek, D. (2004). *Evolucija društvenosti.* Zagreb: Jesenski i Turk.

Kardum, I. (2003). *Evolucija i ljudsko ponašanje.* Zagreb: Jesenski i Turk.

Odabir aktualnih radova iz znanstvenih časopisa

Bodovna vrijednost predmeta

5 ECTS.

Način polaganja ispita

Pismeni.

Preduvjeti upisa

Biološka psihologija II

INTELIGENCIJA

Sadržaj

Status inteligencije u okviru kognitivne znanosti. Mjerenje brzine kognitivnih procesa. Dvofaktorska, multifaktorska i hijerarhijska struktura intelekta (Spearmanova, Thurstonova, Cattell-Hornova teorija inteligencije). Socijalna inteligencija. Višestruke inteligencije. raktična inteligencija. Emocionalna inteligencija. Eksplicitne i implicitne teorije inteligencije. Inteligencija, kognitivni stilovi i učenje. Kognicija, dob, spol i socioekonomski status. Uloga naslijeđa i okoline u razvoju inteligencije. Eugenika. Fizički izgled i inteligencija.

Cilj:

Cilj predloženog kolegija je upoznavanje studenata s područjem inteligencije od njezine pozicije u okviru ukupne kognitivne znanosti i dodirnih znanosti, preko različitih teorijskih pristupa, vrsta inteligencije, do povezanosti inteligencije s nekim relevantnim sociodemografskim varijablama i psihološkim konstruktima. Apsolviranjem kolegija studenti će steći temelj za praćenje nastave općih kolegija i primijenjenih kolegija na diplomskom studiju psihologije.

Oblik provođenja nastave

2 sata predavanja

Popis literature

Obvezna literatura

Rathus, S.A. (2000). *Temelji psihologije*. (poglavlje 9: *Inteligencija*, str. 343-377).

Jastrebarsko: Naklada Slap.

Zarevski, P. (2001). *Struktura i priroda inteligencije*. (poglavlja 1, 2, 6-8, 10, 11).

Jastrebarsko: Naklada Slap.

Dodatna literatura

Gardner, H., Kornhaber, M.L., & Wake, W.K. (1999). *Inteligencija – različita gledišta*.

Jastrebarsko: Naklada Slap.

Halpern, D.F. (2000). *Sex differences in cognitive abilities*. (3rd ed.). Mahwah, NY: Lawrence Erlbaum.

Hoyenga, K.B. and Hoyenga, K.T. (1993). *Gender related differences: origins and outcomes*. Boston, MA: Allyn and Bacon.

Bodovna vrijednost predmeta:

3 ECTS

Način polaganja ispita

Pismeni

Preduvjet upisa

Statistika u psihologiji II, Učenje i viši kognitivni procesi.

IZVORI I PRETRAŽIVANJE PSIHOLGIJSKE LITERATURE

Okvirni sadržaj kolegija:

Izvori informacija u psihologiji. Izvori informacija u području psihologije: knjige, časopisi, baze digitalnih zapisa i psihologijske bibliografske baze, baze psihologijskih mjernih instrumenata. Citatne baze podataka. Izvori informacija na Internetu.

Strategije pretraživanja izvora informacija u psihologiji. Odabir, definiranje, limitiranje i reformuliranje teme. Identifikacija ključnih koncepata. Odabir izvora za pretraživanje. Osnovne i napredne tehnike pretraživanja psihologijske literature uz pomoć računala i Interneta. Lociranje izvora informacija.

Evaluacija izvora psihologijskih informacija. Popularna vs. stručna i znanstvena psihologijska literatura. Evaluacija Web stranica, kritičko mišljenje o izvorima informacija.

Etička pitanja korištenja psihologijske literature i Interneta. Citiranje literature (APA stil). Plagiranje i kako ga suzbiti. Autorska prava. Licencije za korištenje psihologijskih izvora informacija. Pravila lijepog ponašanja na Internetu (netiquette).

Vještine elektroničkog komuniciranja za psihologe Komunikacijski servisi i alati.

E-mail, liste i grupe za komunikaciju, forumi, blogovi. Organiziranje bibliografskih jedinica u psihologijskim radovima.

Cilj

Studenti će upoznati izvore informacija relevantne za područje psihologije, naročito vještinu korištenja kompjutera za pretraživanje, korištenje i organiziranje psihologijskih informacija. Studenti će biti u stanju utvrditi opseg potrebne informacije, doći do potrebne literature djelotvorno i efikasno, biti u stanju kritički evaluirati izvore psihologijskih informacija, djelotvorno etično i legalno koristiti informacije. Stečeno praktično znanje i vještine studenti će moći primijeniti tijekom studija psihologije u drugim kolegijima, ali i kasnije u poslu.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Predviđa se 10 sati nastave u obliku vježbi, a koristit će se i sustav za online učenje, kao pomoćno sredstvo. Nastavu će izvoditi nastavnici psihologije u suradnji s knjižničarima. Uz svaku temu, studenti će imati priliku koristiti izvore informacija i informacijske alate o kojima se govori, te će dobivati zadatke koji će ih voditi kroz proces pretraživanja, organiziranja, korištenja i evaluacije psihologijskih informacija. Na kraju nastave, studenti će dobiti završni zadatak u kojem trebaju demonstrirati stečene vještine.

Obavezna literatura

Reed, J. R. and Baxter, P. M. (2003). Library use : A handbook for psychology. Washington, DC: American Psychological Association.

Izvori informacija (baze podataka) dostupni preko Web stranica Knjižnica Filozofskog fakulteta u Zagrebu. URL: <http://www.knjiznice.ffzg.hr/>.

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Ocjena završnog praktičnog uratka.

Preduvjeti upisa

Nema.

KOMUNIKACIJSKE VJEŠTINE

Okvirni sadržaj predmeta

Komunikacijski proces. Verbalna komunikacija. Neverbalna komunikacija. Priroda interpersonalne komunikacije. Važnost komunikacije za interpersonalne odnose. Prepreke za uspješnu komunikaciju. Vještine uspješne komunikacije s pojedincem. Samootkrivanje. Asertivnost. Aktivno slušanje. Empatičko razumijevanje. Pravila komunikacije. Usklađena konverzacija. Komunikacija u maloj grupi. Vođenje grupne diskusije. Debata. Predstavljanje grupe i iznošenje grupnih zaključaka. Govorenje pred publikom. Korištenje prezentacijskih vještina tijekom izlaganja. Različite svrhe i odgovarajući oblici obraćanja publici. Kritičko slušanje i postavljanje pitanja govorniku.

Cilj

Osvještavanje i razumijevanje osnova uspješne komunikacije i usvajanje tehnika i vještina potrebnih za uspješnu komunikaciju s pojedincima, u grupi i s publikom.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

2 sata predavanja i 2 sata vježbi tjedno tijekom jednog semestra.

Provjera znanja i svladavanja vještina provodi se tijekom nastave kroz različite individualne i grupne zadatke.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Pearson, J. C., Spitzberg, B. H. (1990). *Interpersonal communication: concepts, components and contexts*. Dubuque: Wm. C. Brown Publishers.

Egan, G. (1977). *You and me: the skills of communicating and relating to others*. Monterey: Brooks/Cole Publishing Company.

Bolton, R. (1986). *People skills*. New York: Touchstone.

Lucas, S. E. (1998). *The art of public speaking*. New York: McGraw-Hill.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Stewart, J. (Ed.) (1999). *Bridges, not walls: a book about interpersonal communication*. McGraw-Hill.

Bodovna vrijednost predmeta

5 ECTS.

Način polaganja ispita

Provjera znanja i svladavanja vještina provodi se tijekom nastave kroz različite individualne i grupne zadatke.

Preduvjeti upisa

Nema preduvjeta

KRITERIJI NORMALNOSTI

Okvirni sadržaj kolegija

Definiranje odstupajućeg ponašanja u svakodnevnom životu. Kriteriji određivanje normalnosti. Statistička rijetkost. Kršenje normi. Osobna patnja. Onesposobljenost ili teškoće u funkcioniranju. Neočekivanost. Stigmatizacija.

Cilj kolegija

Studenti će se upoznati s kriterijima određivanja normalnog i abnormalnog ponašanja. Razumjeti će poteškoće u određivanju normalnog i abnormalnog ponašanja. Raspravljat će se o nedostacima pojedinih kriterija i analizirat će mogućnost pogrešnog određivanja abnormalnosti koristeći se samo jednim kriterijem pri definiranju. Studenti će raspravljati o posljedicama definiranja ponašanja kao abnormalnog i razmatrat će moguće posljedice stigmatizacije.

Oblik provođenja nastave i način provjere znanja

Predavanja kombinirana sa seminarima (1P, 1S)

Provjera znanja provodi se tijekom nastave kroz obavezne seminare.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Nietzel, M.T., Bernstein D.A., Milich A (2001). *Uvod u kliničku psihologiju*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Davison G.C., Neale J.M. (1999) *Psihologija abnormalnog doživljavanja i ponašanja*. Selected chapters. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Oyserman, D., Swim, J. K. (2001). *Stigma: An Insider's View*, Journal of Social Issues, Vol. 57 (1), 1-14.

Način polaganja ispita

Ocjenjivanjem seminarskih radova tijekom semestra.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta

Studenti na završetku nastave evaluiraju sadržaj, način izvedbe, rad nastavnika i odnos prema studentima.

Bodovna vrijednost predmeta

3 ECTS

Preduvjeti upisa

Nema preduvjeta.

MJERNE TEHNIKE U PSIHOLOGIJI

Okvirni sadržaj predmeta

Elementi tipičnih mjernih uređaja. Pretvornici. Elektromiografija (EMG). Elektrokardiografija (EKG). Elektroencefalografija (EEG). Evocirani potencijali. Okulografija. Elektrodermalna reakcija (EDR). Reografija (pletizmografije). Respiracija. Mjerenje krvnog tlaka, invazivne i neinvazivne metode. Mjerenje tremora. Mjerenje protoka krvi. Mjerenje temperature. Kompjuterska tomografija. Nuklearna magnetska rezonanca.

Cilj

Razumijevanje načina mjerenja fizioloških aktivnosti u organizmu te upoznavanje s mogućnostima i ograničenjima pojedinih metoda mjerenja.

Oblici provođenje nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja i 1 sat vježbi tjedno tijekom jednog semestra.

Znanje se provjerava kolokvijima tijekom izvođenja nastave te usmenim ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Ante Šantić: Biomedicinska elektronika.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Svi udžbenici koji sadrže neki od dijelova programa predmeta.

Bodovna vrijednost predmeta

3 ECTS.

Način polaganja ispita

Ispit se polaže usmeno.

OSNOVE BIOLOGIJE

Okvirni sadržaj predmeta

Predmet i metode biologije. Biologija i psihologija. Građa i formulacija stanice. Biokemijska osnovica funkcije žive materije. Organi i organski sustavi. Razmnožavanje i embrionalni razvoj. Temelji genetike. Biološka evolucija. Temelji ekologije.

Cilj

Usvajanje osnovnih spoznaja iz područja biologije.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Dva sata predavanja tijekom jednog semestra. Znanje se provjerava pismenim i usmenim ispitom.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Springer, O. P. (2003). *Biologija III*. Zagreb: Profil International.

Springer, O. P. (2003). *Biologija IV*. Zagreb: Profil International.

Villee, C. A. (1993). *Biology*. London: W. B. Saunders Comp.

Guyton, A. (2002). *Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti*. Zagreb: Medicinska naklada.

Bodovna vrijednost predmeta

3 ECTS.

Način polaganja ispita

Ispit se polaže pismeno i usmeno.

Preduvjeti upisa

Nema uvjeta.

OSNOVE TRAUMATSKE PSIHOLOGIJE

Okvirni sadržaj predmeta

Stresni i traumatski događaji te gubici i njihove kratkoročne i dugoročne posljedice na tjelesnom i psihičkom planu. Psihička stanja stresa i traume te proces tugovanja. Načela pružanja podrške ljudima u stanju stresa, traume i tijekom procesa tugovanja. Specifičnosti provedbe istraživanja u području traumatske psihologije (uključujući i etička pitanja).

Cilj

Studenti će steći temeljna znanja o stresnim i traumatskim događajima te o gubicima odnosno o psihičkim stanjima stresa, traume i o procesu tugovanja. Moći će prepoznati kratkoročne i dugoročne posljedice navedenih psihičkih stanja te načine njihova sprečavanja i ublažavanja. Naučit će temeljna načela pružanja podrške ljudima nakon stresnih i traumatskih događaja te nakon gubitaka. Steći će znanja o metodološkim teškoćama i etičkim pitanjima istraživanja u području traumatske psihologije. Osvijestit će potrebu za brigom o stručnjacima koji rade s traumatiziranim ljudima.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

2 sata predavanja i 1 sat seminara tjedno tijekom 6. semestra.

Provjera znanja provodi se putem seminarskih radova i kolokvija tijekom semestra.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Arambašić, L. (2005). *Gubitak, tugovanje, podrška*, Jastrebarsko: Naklada "Slap".

Pregrad, J. (ur.) (2005). *Stres, trauma, oporavak*, Zagreb: Društvo za psihološku pomoć.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Lazarus, R.S. i Folkman, S. (2004). *Stres, procjena i suočavanje*, Jastrebarsko: Naklada "Slap".

Stroebe, M.S., Hansson, R.O., Stroebe, W. i Schut, H. (ur.) (2002.). *Handbook of bereavement research: Consequences, coping and care*, Washington, D.C.: American Psychological Association,

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS.

Način polaganja ispita

Provjera znanja provodi se putem seminarskih radova i kolokvija tijekom semestra.

Preduvjeti upisa

Uvod u psihopatologiju.

PERFEKCIONIZAM U DOŽIVLJAVANJU I PONAŠANJU

Okvirni sadržaj kolegija

Težnja za savršenstvom kao imperativ modernog društva. Težnja za savršenstvom kao psihološki konstrukt. Razvoj perfekcionizma. Perfekcionizam – poželjna ili nepoželjna osobina. Perfekcionizam u školskom okruženju. Perfekcionizam kao posljedica neuspjeha u studiju. Utjecaj perfekcionizma na samopoštovanje i sliku tijela. Perfekcionizam i njegove posljedice na psihičko zdravlje pojedinca. Perfekcionizam u radnom okruženju.

Cilj kolegija

Studenti će se upoznati s mogućim posljedicama težnje za savršenstvom na psihičko zdravlje pojedinca i njegovo ponašanje. Razmatrat će njegove pozitivne i negativne aspekte te različite ponašajne manifestacije. Proučiti će različitu motivaciju u podlozi perfekcionizma. Studenti će raspravljati o mogućim uzrocima perfekcionizma i njegovom utjecaju na različite aspekte života pojedinca, s posebnim naglaskom na akademsko i poslovno okruženje.

Oblik provođenja nastave i način provjere znanja

Predavanja kombinirana sa seminarima (1P, 1S).

Provjera znanja provodi se tijekom nastave kroz obavezne seminare.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Flett, G. L. i Hewitt, P. L. (Ur.)(2002.), *Perfectionism: Theory, Research and Treatment*, Washington DC: APA.

Shafran, R. i Mansell, W. (2001.), *Perfectionism and psychopathology: a review of research and treatment*, *Clinical psychology Review*, 21 (6): 879-906.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Vieth, A. Z. i Trull, T. J. (1999.), *Family patterns of perfectionism: An examination of college students and their parents*, *Journal of Personality assessment*, 72: 49-67.

Terry-Short, L. A., Owens, R. G., Slade, P. D. i Dewey, M. E. (1995.), *Positive and negative perfectionism*, *Personality and Individual Differences*, 18: 663-668.

Hewitt, P. L., Flett, G. L. i Ediger, E. (1995.), *Perfectionism traits and perfectionistic self-presentation in eating disorder attitudes, characteristics and symptoms*, *International Journal of eating Disorders*, 18 (4): 317-326.

Način polaganja ispita

Ocjenjivanjem seminarskih radova tijekom semestra.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta

Studenti na završetku nastave evaluiraju sadržaj, način izvedbe, rad nastavnika i odnos prema studentima.

Bodovna vrijednost predmeta

3 ECTS

Preduvjeti upisa

Nema

PSIHOFIZIOLOGIJA SPAVANJA

Okvirni sadržaj predmeta

Neuro- i psihofiziološki metode u psihologiji: rutinska encefalografija (EEG); poligrafija; kompjuterizirani EEG (Brain mapping); simultana poliderivacijska analiza; evocirani potencijali; magneto EEG; regionalni krvni protok; PET (Positron Emission Tomography).

Psihofiziološka objektivizacija mentalnih procesa: opažanja; mišljenja; pamćenja; govora; emocionalnih reakcija.

Biološki ritmovi: osnovne spoznaje i pojmovi iz kronobiologije; cirkadijurni sustav čovjeka; utjecaj smjenskog rada na cirkadijurne ritmove; promjena vremenske zone (sindrom "zaostajanja" za mlažnjakom); drugi specifični poremećaji budnosti.

Spavanje i sanjanje: filogeneza spavanja i spavanje kod životinja; ontogeneza spavanja; neurofiziologija spavanja; polisomnografska obilježja spavanja ("pravo" ili duboko spavanje, paradoksnno ili REM spavanje); REM spavanje kao fiziološka podloga sanjanja; psihoanalitička teorija sanjanja u svjetlu psihofizioloških činjenica; dnevni korelati spavanja i sanjanja; neki specifični poremećaji spavanja i sanjanja; spavanje i kognicija.

Cilj

Stjecanje znanja koja su psiholozima potrebna u praktičnom radu o spavanju, problemima spavanja i njihovom utjecaju na svakodnevno funkcioniranje čovjeka.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Nastava se dijelom provodi u obliku predavanja, a većim dijelom u laboratoriju za ispitivanje spavanja.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Psihijatrijska bolnica danas. Zbornik radova kliničko - psihijatrijske bolnice Vrapče povodom 110 obljetnice. Psihijatrijska bolnica Vrapče, Zagreb, 1989.

Psihofarmakoterapija - odabrana područja. Psihijatrijska bolnica Vrapče, Zagreb, 1987.

Knjiga predavanja II. seminara o neurofiziološkim terapijama. Sekcija za EEG i neurofiziologiju, Zagreb, 1985.

"Krka" za psihijatriju i neurologiju. Dijagnostička klasifikacija poremećaja spavanja i budnosti, 1983.

Spavanje/budnost. Medicus, 2002; 2:193-206.

Bodovna vrijednost predmeta

3 ECTS.

Način polaganja ispita

Ispit se polaže pismeno i usmeno.

Preduvjeti upisa

Biološka psihologija II.

PSIHOLOGIJA BOLI

Okvirni sadržaj predmeta

U okviru kolegija sustavno se prolazi kroz slijedeće teme: Značenje sintagme 'psihologija boli'. Biološke osnove boli. Teorije boli. Mjerenje boli. Kontekstualne osobitosti doživljaja boli. Individualne razlike u doživljaju boli (spol, osobine ličnosti, kulturne i rasne razlike). Placebo efekt kod boli. Psihološka stanja i bol (emocije, pažnja). Kronična bol i načini suočavanja. Psihološki tretmani boli.

Cilj

Ciljevi kolegija su da studenti nauče kako se psihologija, kao znanost i struka, teorijski i praktično odnosi prema doživljaju boli. Polaznici trebaju usvojiti specifična znanja o prirodi boli. Najveći naglasak je na povezivanju psiholoških čimbenika i doživljaja intenziteta i kvalitete boli. Studenti trebaju usvojiti i postupke koje psihologija koristi u tretmanu boli.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

2 sata predavanja tijekom jednog semestra. Tijekom predavanja planirane su i demonstracije različitih metoda mjerenja kvalitativnih i kvantitativnih aspekata boli. U okviru nastave planira se i jedna posjeta instituciji koja se ciljano bavi s boli (ambulanta za bol), gdje se može vidjeti mogućnost praktične primjene psiholoških metoda u tretmanu boli.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Havelka, M (ur.) (1998). *Zdravstvena psihologija*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Hadjistavropoulos, T., & Craig, K.D. (Eds.) (2004). *Pain. Psychological Perspectives*. London: LEA.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Price, D.D. (1999). *Psychological Mechanisms of Pain and Analgesia*. Progress in Pain Research and Management. Vol. 15. Seattle: IASP Press.

Melzack, R., & Wall, P.D. (1996). *The challenge of pain*. Penguin Books

Wall, P.D., & Melzack, R. (1989). *Textbook of Pain*. Edinburgh: Churchill Livingstone.

Bodovna vrijednost predmeta

3 ECTS.

Način polaganja ispita

Pismeni i usmeni ispit.

Preduvjeti upisa

Biološka psihologija I.

PSIHOLOGIJA GLAZBE

Okvirni sadržaj predmeta

Važnost glazbe za ljude i njen razvoj od pretpovijesti do danas. Biologija glazbe (percepcija i pamćenje). Mjerenje u psihologiji glazbe. Tjelesne i emocionalne reakcije na glazbu. Glazbene preferencije. Mozgovne razlike između muzičara i nemuzičara. Razlike u kognitivnim sposobnostima između muzičara i nemuzičara. Razlike u ličnosti kod muzičara. Individualne razlike u glazbenim preferencijama. Genetika i glazba. Muzički razvoj. Utjecaj učenja glazbe na usvajanje drugih vještina. Glazba u svakodnevnom životu.

Cilj

Cilj je ovog kolegija upoznati studente s područjem psihologije glazbe. Studenti će se upoznati s time kakav sve utjecaj glazba može imati na ljude, kao i time kakve posljedice na ljude ima bavljenje glazbom. Studenti će nakon odslušanog kolegija moći pratiti literaturu iz područja i kritički joj pristupiti, kao i osmisliti istraživanje iz područja psihologije glazbe.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

2 sata predavanja i 1 sat seminara tijekom jednog semestra.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Hallam, S., Cross, I. & Thaut, M. (Eds.) (2009). *The Oxford Handbook of Music Psychology*. Oxford University Press. (odabrana poglavlja).

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Barber, D.W. (1996). *Bach, Beethoven and the boys*. Toronto: Sound and Vision.

Brandler, S. & Rammsayer, T.A. (2003). Differences in mental abilities between musicians and non-musicians. *Psychology of Music*, 31, 123-138.

Coon, H. & Carey, G. (1989). Genetic and environmental determinants of musical ability in twins. *Behavior Genetics*, 19, 183-193.

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS.

Način polaganja ispita

Dva kolokvija i rad u okviru seminara i pismeni ispit.

Preduvjeti upisa

Psihologija ličnosti

PSIHOLOGIJA JEZIKA

Okvirni sadržaj predmeta

Uvod u istraživanja jezika: povijesni pregled i metode u psihologijskim istraživanjima jezika. Definicija jezika. Jezik kod životinja. Biološke, kognitivne i socijalne osnove jezika. Usvajanje jezika: fonološki razvoj, razvoj semantike i sintakse. Usvajanje drugog jezika i dvojezičnost. Percepcija jezika: vidno prepoznavanje riječi, čitanje i razumijevanje govora. Razumijevanje jezika: značenja riječi, rečenice i teksta. Produkcija jezika i govor. Poremećaji produkcije i razumijevanja jezika. Struktura jezičnog sustava i odnos sa sustavima pamćenja. Jezik i reprezentacija znanja. Uloga jezika u perceptivnim i kognitivnim procesima. Jezik i mišljenje. Utjecaj kulture na jezik. Novija istraživanja jezika u psihologiji.

Cilj (očekivane kompetencije)

Cilj je ovog kolegija dati pregled teorija, metodologije i nalaza istraživanja u području psihologije jezika. Cilj je i uvježbavati postavljanje relevantnih pitanja o upotrebi jezika te načina na koji je na njih moguće odgovoriti istraživanjima u okviru područja psihologije jezika.

Studenti će nakon odslušanog kolegija znati odgovoriti na pitanja o tome kako usvajamo jezik, služe li se životinje jezikom, kako zvukovi postaju riječi i kako riječi poprimaju značenje, kako je jezik reprezentiran u mozgu, što možemo naučiti iz poremećaja vezanih uz jezik, jesu li jezični procesi različiti u dječjoj i odrasloj dobi, kako usvajamo strani jezik, jesu li procesi razumijevanja govora isti kao i procesi razumijevanja pisanog teksta, što nam jezik može reći o prirodi ljudskog mišljenja, te objasniti važnost istraživanja jezika za područja primijenjene psihologije.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja i 1 sat seminara. Uradak studenta se prati kroz obavezan seminarski izvještaj. Na kraju semestra provodi se provjera znanja pismenim, a po potrebi i usmenim ispitom.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Harley, T. A. (2001). *The Psychology of Language: From Data to Theory*. New York: Psychology Press.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Carroll, D. W. (2007). *Psychology of Language*. Belmont CA: Thompson Wadsworth Inc.

Harley, T. A. (2010). *Talking the Talk. Language, Psychology and Science*. New York: Psychology Press.

Pinker, S. (2007). *The Language Instinct: How the Mind Creates Language*. New York: Harper Perennial.

Pinker, S. (2007). *The Stuff of Thought: Language as a Window into Human Nature*. London: Penguin Books

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS.

Način polaganja ispita

Pismeni i usmeni.

Preduvjeti upisa

Nema.

PSIHOLOGIJA OSOBA S INVALIDITETOM

Okvirni sadržaj predmeta

Društveni, obiteljski i individualni činitelji u nastanku razvojnih teškoća. Mentalna retardacija. Tjelesni invalidi. Slijepa djeca. Gluha djeca. Djeca s poremećajima u ponašanju. Djeca oboljela od cerebralne paralize. Psihološka podrška obiteljima čiji član ima tjelesni invaliditet. Stigma i stavovi društva prema osoba s invaliditetom. Etička pitanja u radu s osobama s invaliditetom.

Cilj

Studenti će se upoznati s psihološkim značajkama osoba s različitom vrstom tjelesnog invaliditeta. Studenti će znati nabrojati i opisati različite etiološke čimbenike uključene u razvoj i nastanak invaliditeta. Razumjet će osobitosti osoba s različitim vrstama oštećenja i invaliditeta. Analizirati će probleme vezane uz stigmatizaciju i stavove društva prema osobama s invaliditetom. Studenti će razumjeti osobitosti komunikacije i interakcije s osobama s invaliditetom.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja i 2 sata seminara tijekom 5. semestra. Seminari će uključivati prikaz poteškoća i način rada s osobama s određenim posebnim potrebama, te rasprave o etičkim pitanjima. Provjera znanja provodi se tijekom nastave kroz seminare i na kraju nastave pismenim ispitom.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Batshaw, M. L. (2002). *Children with Disabilities*. New York: Paul H Brookes Pub Co.
Blackbourn, J. M., Patton, J. R. i Trainor, A. (2003). *Exceptional children in focus*. London: Prentice Hall.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Ribić, K. (1991.). *Psihofizičke razvojne teškoće*. ITP Forum: Zadar

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS.

Način polaganja ispita

Ispit se polaže pismeno.

Preduvjeti upisa

Psihologija djetinjstva i adolescencije.

PSIHOLOGIJA PERSUAZIJE I PROPAGANDE

Okvirni sadržaj kolegija

Nastanak i promjena stavova. Struktura stava. Snaga stava. Metodološki pristupi izučavanju nastanka i promjene stavova: jednostavni afektivni procesi, utjecaj ponašanja na oblikovanje i promjenu stavova, socijalni utjecaji u nastanku i promjeni stavova.

Persuazija i propaganda: određenje i definicija. Proces uvjeravanja kao temelj propagande. Persuazija kao komunikacija. Teorijski modeli tumačenja efekata persuazije. Uloga motivacije i afektivnih procesa. Samogenerirana promjena stava.

Efekti promjene stava. Tehnike opiranja persuaziji i propagandi. Kontrapersuazija. Utjecaj medija. Načela oblikovanja medijske kampanje. Politička propaganda. Primjena načela persuazije u savjetovanju i psihoterapiji. Etička načela persuazije i propagande.

Cilj

Na ovom kolegiju studenti će se upoznati s temeljnim procesima nastanka i promjene stavova, te im se objasniti načela persuazivnog i propagandnog djelovanja. Studenti će steći uvid u razloge efikasnosti persuazivnog i propagandnog djelovanja, te će ih se pripremiti za etičku primjenu načela persuazivnog i propagandnog djelovanja u psihološkoj praksi.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja i 1 sat seminara tjedno tijekom jednog semestra.

Nastava će se odvijati kroz predavanja i diskusijske grupe. Znanje će se provjeravati kako kroz sudjelovanje studenata u diskusijskim grupama, tako i ekstenzivnim pismenim ispitom. Po potrebi će se organizirati i usmeni ispit.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Bohner, G. (2001). Stavovi. U: M. Hewstone i Stroebe, W. *Socijalna psihologija: Europske perspektive*. Jastrebarsko: Naklada Slap., str. 195-234.

Cialdini, R. B. (1993; 1998). *Influence: The psychology of persuasion*. New York: Quill William Morrow.

Čorkalo, D. (1997). *Mijenjaju li se stavovi racionalno: provjera postavki modela vjerojatnosti elaboracije*. Doktorska disertacija. Zagreb: Odsjek za psihologiju, Filozofski fakultet.

Pratkanis, A. R. i Aronson, E. (2001). *Age of propaganda: The everyday use and abuse of propaganda*. NY: W.H. Freeman and Co.

Šiber, I. (1992). *Politička propaganda i politički marketing*. Zagreb: Alinea.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Eagly, A. H. & Chaiken, S. (1993). *The psychology of attitudes*. Fort Worth: Harcourt Brace Jovanovich.

Petty, R. E. (1997). The evolution of theory and research in social psychology: from single to multiple effect and process models of persuasion. In C. McGarty & S. A. Haslam (Eds), *The message of social psychology: Perspectives on mind in society* (pp. 268-290). Oxford: Blackwell.

Petz, B. (1980). *Psihologija u ekonomskoj propagandi*. Zagreb: DEPH.

Zimbardo, P. G. & Leippe, M. R. (1991). *The psychology of attitude change and social influence*. New York: McGraw Hill.

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS

Način polaganja ispita

Tijekom izvođenja nastave znanje studenata se provjerava sudjelovanjem u grupnim raspravama, te pismenim seminarskim radom o temi koju student ili manja skupina studenata odabire u dogovoru s nastavnicom. Znanje se provjerava i jednim kolokvijem tijekom semestra. Na kraju studenti polažu završni pismeni ispit.

Preduvjeti upisa

Socijalna percepcija i stavovi

PSIHOLOGIJA POTROŠAČKOG PONAŠANJA

Okvirni sadržaj predmeta

Određenje psihologije potrošnje. Osnovne pristupi istraživanju potrošačkog ponašanja. Psihologijska analiza procesa kupovanja: uloga individualnih i situacijskih faktora. Modeli potrošačkog ponašanja. Konceptualizacija i projektiranje tržišnog istraživanja. Kvalitativna istraživanja: fokus grupe i dubinski intervju. Upravljanje robnim markama i proizvodima. Test proizvoda. Marketinška komunikacija i promocijski miks. Praćenje uspješnosti promidžbe. Internet u psihologiji potrošnje: stanje i trendovi.

Cilj

Omogućiti studentima da razumiju psihološke, sociološke i ekonomske procese koji utječu na odluke potrošača te razmotriti njihove implikacije za organizacije, potrošače i društvenu dobrobit.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

30 sati predavanja i 15 sati vježbi. Nastava će se odvijati kroz intenzivno računalno konferiranje, tj. interaktivne tjedne rasprave preko Interneta. Osim toga nastavnik i pozvani eksperti održat će i nekoliko predavanja, a predviđene su i posjete nekim organizacijama. Znanje se provjerava kontinuiranom prosudbom čestine i kakvoće priloga u virtualnoj raspravi.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Šverko, B., & Galešić, M. (2002): Odabrana poglavlja iz psihologije potrošnje: e-skripta. <http://webct.carnet.hr:8900/>.

Berkowitz, E. N., Kerin, R. A. & Rudelius, W. (1989): Marketing. Irwin. (Poglavlja: 1., 2., 3., 4., 6., 7., 8., 16. i 17.)

Marušić, M. i Vranešević, T. (1997): Istraživanje tržišta. Adeko, Zagreb. (5. poglavlje)

Petz, B. (1980): Psihologija u ekonomskoj propagandi. DEPH, Zagreb.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Engel, J. F., Blackwell, R. D. & Miniard, P. W. (1995). *Consumer Behavior* (Eight Edition). The Dryden Press.

Peter, P.J. & Olson, J.C. (1996). *Consumer Behavior and Marketing strategy* (Fourth Edition).

McGraw-Hill Companies, Inc.

Kotler, P., & Armstrong, G. (2001). Principles of Marketing (Ninth Edition).

Marketing teacher for marketing learners: <http://www.marketingteacher.com/Lessonstore.htm>

Perner, L.: Consumer behavior and marketing: <http://www.consumerpsychologist.com/>

Academy of Marketing Science Review: <http://www.amsreview.org/>

Quirk's Marketing Research Review magazine - article archive:

<http://www.quirks.com/articles/search.htm>

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS

Način polaganja ispita

Na temelju ocjena priloga u virtualnoj raspravi i završnim pismenim ispitom.

Preduvjeti upisa

Socijalna percepcija i stavovi.

PSIHOLOGIJA RELIGIOZNOSTI

Okvirni sadržaj predmeta

Religija i psihologija: religija i religioznost; odnos između psihologije i teologije; povijest psihologije religije; glavni smjerovi suvremene psihologije religije.

Religija sa stajališta psihologije ličnosti: religija i psihologija; religija i individualna osoba; psihologija ličnosti, religija i objektivna stvarnost; slika čovjeka u psihologiji i psihoterapiji; psihoterapija, savjetovanje i ispovijed.

Religija u psihologijskim sustavima: Sigmund Freud; Carl G. Jung; Viktor E. Frankl.

Ljudski razvoj i religioznost: temelji strukturalnogenetske psihologije religije; razvojni odnos poimanja slike svijeta i predstave Boga; psihološke dimenzije religioznosti djece; psihološke dimenzije religioznosti mladih; psihološke dimenzije religioznosti odraslih.

Religija i duševno zdravlje: značajke odnosa religije, religioznosti i duševnog zdravlja; vjersko - psihološki temelji religioznosti; vjersko - psihološke zapreke religioznosti; religioznost i depresija; o značajkama zdrave religioznosti; o značajkama psihopatološke religioznosti.

Religioznost u kulturalnom kontekstu: dimenzije različitih svjetonazora; sociološke determinante; život kao organiziran proces vrednota; religioznost kao sastavni dio lokalnih ponašanja; utjecaj različitih vjera i vjeroispovijesti; promjena vrednota, komunikacije i konfrontacije; konstante vrednota.

Religija i kriminal: pojam kriminala; korelacije između religioznosti i kriminala; posebna problematična područja; mogućnosti promjene vladanja i stavova u religioznom i socijalnom području; dušobrižništvo i humanitarne službe Crkava u svijetu.

Pastoralna psihologija: pastoralna psihologija kao dio praktične teologije; dušobrižništvo u općedruštvenom kontekstu; pastoralnopsihološka izobrazba i kompetencije dušobrižnika/dušobrižnica; identitet, duhovnost i rast; psihologija organizacije u vjerskoj zajednici; navještanje i pastoralna psihologija; pastoralnopsihološki pristup bolesnima; pastoralno psihološki pristup nadvladavanju osjećaja krivnje i straha; iscjeliteljske dimenzije liturgije.

Mjerenje religioznosti: empirijski temelji religijskopsihološkog istraživanja; religioznost kao teoretski konstruktivni pojam; metode i skale; zdrava i praktična religioznost kao mjera.

Religioznost i suočavanje s nevoljama.

O plodovima upotunjavanja i integracije psihološkog i duhovnog.

Psihoterapijski fenomen kajanja i opraštanja (o pojmovima nasilja, osвете i opraštanja).

Parapsihologija nasuprot sličnim religijskim fenomenima.

Osnovna načela pet velikih religija svijeta.

Cilj

Budući da je religioznost jedan od najraširenijih fenomena u ljudi, psiholog mora biti informiran o temeljnim psihološkim značajkama tog fenomena. To se osobito tiče onih psihologa koji pružaju neposrednu psihološku pomoć.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Nastava se održava u obliku predavanja i povremenih rasprava o važnim pitanjima psihologije religije.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Brown, L. B. (Ed.) (1985). *Advances in the psychology of religion*. Oxford: Pergamon Press.

Byrnes, J. F. (1984). *The psychology of religion*. New York: The Free Press.

Crapps, R. W. (1986). *An introduction to the psychology of religion*. Macon (Georgia): Mercer University Press.

Ćorić, Š. Š. (2002). *Psihologija religioznosti*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Gorman, M. (Ed.) (1985). *Psychology and religion*. New York, Mahwah: Paulist Press.

Hyde, K. E. (1990). *Religion in childhood and adolescence: A comprehensive review of the research*. Birmingham (Alabama): Religious Education Press.

King, M. (1967). *Measuring the religious variable: nine proposed dimensions*. *Journal for the Scientific Study of Religion*, 6, 173-190.

Meadow, M. J. & Kahoe, R. D. (1984). *Psychology of religion: Religion in individual lives*. New York: Harper & Row.

Spilka, B., Hood, R. W. Jr. & Gorsuch, R. L. (1985). *The psychology of religion: An empirical approach*. Englewood Cliffs, N. J.: Prentice-Hall.

Wulff, D. M. (1991). *Psychology of religion: A survey of classic and contemporary views*. New York: Wiley.

Bodovna vrijednost predmeta

3 ECTS

Način polaganja ispita

Ispit je pismeni i usmeni.

Preduvjeti upisa

Nema uvjeta

PSIHOLOGIJA RODA I SPOLA

Okvirni sadržaj predmeta

Spolne specifičnosti razvoja od djetinjstva do odrasle dobi. Biološka, socijalizacijska i kognitivna komponenta spolnih i rodni razlika. Rodno i spolno specifični problemi i potrebe u različitim područjima života. Specifična očekivanja i poteškoće u školi. Raspodjela posla i skrbi za obitelj. Dva spola u radnoj sredini. Muškarci i žene kao roditelji. Razlike uz psihičkim i zdravstvenim problemima muškaraca i žena i područja traženja pomoći. Pružanje psihosocijalne pomoći primjerene specifičnostima spola. Utjecaj spolnih stavova psihologa na rad s osobama istog ili suprotnog spola. Smjernice u individualnom, grupnom i obiteljskom savjetovanišnom radu specifične za spol i rod.

Cilj

Osvještavanje važnosti prepoznavanja i uvažavanja rodni i spolni specifičnosti u različitim područjima rada psihologa: u obrazovanju, radnoj organizaciji, pružanju psihosocijalne pomoći. Razumijevanje teorijske osnove specifičnosti roda i spola i ovladavanje metodama i tehnikama rada psihologa primjerenim tim specifičnostima.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja i 1 sat seminara tjedno tijekom jednog semestra.

Provjera znanja provodi se tijekom nastave kroz različite individualne i grupne zadatke te pismenim i usmenim ispitom nakon odslušanog predmeta.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Oosten, N. van, Vlugt, I. van der (2004). *Rod i spol u psihosocijalnom radu*. Zagreb: Društvo za psihološku pomoć.

Maccoby, E. E. (1998). *The two sexes: growing up apart, coming together*. Cambridge: Harvard University Press.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Canary, D. J., Emmers-Sommer, T. M. (1997). *Sex and gender differences in personal relationships*. New York: The Guilford Press.

Gilligan, C. (1993). *In a different voice*. Cambridge: Harvard University Press.

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS

Način polaganja ispita

Pismeno i usmeno.

Preduvjeti upisa

Socijalna percepcija i stavovi

PSIHOLOGIJA SPORTA

Okvirni sadržaj predmeta

Definicija i predmet psihologije sporta. Specifični problemi psihologije sporta. Mjesto psihologije sporta u okviru ostalih psihologijskih disciplina.

Komponente uspješnosti u sportskoj aktivnosti ("jednadžba specifikacije sporta"): načini određivanja komponenti uspješnosti, problemi određivanja jednadžbe specifikacije sporta.

Utjecaj kognitivnih sposobnosti na sportsku uspješnost: analiza kognitivne efikasnosti sportaša, analiza kognitivnog opterećenja sportske aktivnosti, analiza mogućeg djelovanja sportske aktivnosti na razvoj kognitivnih sposobnosti.

Utjecaj osobina ličnosti na sportsku uspješnost: analiza konativnog opterećenja sportske aktivnosti, karakteristike ličnosti tipičnog sportaša, utjecaj sportske aktivnosti na razvoj i promjene osobina ličnosti.

Osnovni pokretači sportske aktivnosti: motiv postignuća i uspješnost u sportu, neke biotičke potrebe i uspješnost u sportu, poželjni omjer intrinzičke i ekstrinzičke motivacije u sportu, planiranje i odlučivanje u sportskoj aktivnosti.

Motoričko učenje (vježbanje): teorije motoričkog učenja, motorički program, analiza tipova motoričkih zadataka, uloga različitih vrsta povratne informacije u formiranju motoričkog stereotipa, metode vježbanja motoričkih zadataka.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija (znanja i vještina)

Tijekom predavanja studenti će dobiti temeljna temeljna znanja iz psihologije sporta, steći uvid u ulogu psiholoških čimbenika u sportskom uspjehu i neuspjehu, te u načine na koje je moguće povezati sportsku djelatnost i psihološke spoznaje, kako bi se razvoj sportskih vještina doveo do maksimuma.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Nastava će se provoditi u obliku predavanja (2 sata tjedno).

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Horga, S. (1993). Psihologija sporta. Zagreb: Školska knjiga.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Bakker, F. C., Whiting, H. T. A., van der Berg, H. (1995). Sport psychology: Concepts and applications. Wiley, 1995.

Bodovna vrijednost predmeta

3 ECTS.

Način polaganja ispita

Ocjena na ispitu formira se na temelju seminarskoga rada studenta/ice i usmenog ispita.

Preduvjeti upisa

Nema.

PSIHOLOGIJA UČENJA I POUČAVANJA MATEMATIKE

Okvirni sadržaj predmeta

Psihologija obrazovanja i učenje i poučavanje matematike. Rezultati komparativnih istraživanja "matematičkog ponašanja". Međukulturalne razlike u matematičkom ponašanju i stavovima prema matematici. Razlike među spolovima u stavovima i uspjehu u matematici. Razvoj predmatematičkih i matematičkih znanja i vještina (od dojenačke dobi, preko predškolske i školske dobi). Deklarativno i proceduralno znanje u matematici. Učenje i poučavanje matematičkih pojmova. Učenje i poučavanje matematičkih operacija. Učenje i poučavanje problemskih zadataka. Različiti pristupi učenju i poučavanju matematike (sociološke i antropološke perspektive, kognitivistički pristup, konstruktivizam). Socio-emocionalni činitelji vezani uz učenje i poučavanje matematike (stavovi učitelja i roditelja, strah od matematike)

Cilj

Studenti će moći opisati kognitivne i socio-emocionalne karakteristike djece različite dobi i način na koji one određuju učenje matematike. Očekuje se da će studenti nakon rada na kolegiju moći objasniti dječji razvoj matematičkih pojmova te stjecanje deklarativnih i proceduralnih matematičkih znanja. Moći će opisati različite pristupe poučavanju matematike te objasniti utjecaj socio-emocionalnih činitelja u učenju i poučavanju matematike.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Nastava se izvodi kroz predavanja tijekom jednog semestra (2+0+0). Nastava je interaktivna i provodi se uz iskustveno učenje. Znanje se provjerava pozivanjem na rješavanje problema (kako, kojim se znanjima poslužiti i kako ih primijeniti).

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Liebeck, P. (1995.) Kako djeca uče matematiku. Zagreb: Educa.

Vlahović-Štetić, V., Vizek Vidović, V. (1988.) Kladam se da možeš – psihološki aspekti početnog učenja matematike, Zagreb: Udruga roditelja "Korak po korak".

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Vizek Vidović, V., Rijavec, M., Vlahović-Štetić, V., Miljković, D. (2003.) Psihologija obrazovanja, Zagreb: IEP.

Bodovna vrijednost predmeta

3 ECTS

Način polaganja ispita

Ispit se polaže usmeno. Ocjena na ispitu ovisi i o aktivnosti studenta tijekom nastave.

SAMOPOIMANJE I SAMOPREDSTAVLJANJE

Okvirni sadržaj predmeta

Samopoimanje: Socijalna interakcija i stvaranje pojma o sebi. Drugi kao izvor samospoznaje. Socijalna usporedba. Teorija samopercepcije. Zaključivanje o uzrocima vlastitog ponašanja i doživljavanja. Svijest o sebi i samoprocjena. Samopoštovanje. Osnovni socijalni motivi: motiv za točnošću i motiv za samoopravdanjem. Samouzdizanje i samopotvrđivanje. Samoregulacija.

Samopredstavljanje: Samopoimanje i interpersonalno ponašanje. Strategije samopredstavljanja s obzirom na željeni cilj. Teorija upravljanja dojmovima. Teorija strateškog samopredstavljanja. Samoopterećivanje. Individualne razlike u usmjerenosti na sebe i sposobnostima samopredstavljanja. Samomotrenje. Privatna i javna svijest o sebi.

Cilj

Ovladavanje temeljnim teorijskim perspektivama i empirijskim nalazima koji se odnose na pojam o sebi i načine samopredstavljanja. Razumijevanje čimbenika koji utječu na samopoimanje te kako je samopoimanje povezano s ponašanjem u različitim situacijama i s različitim osobama. Proširivanje repertoara samoprezentacijskih strategija.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja i 1 sata seminara tjedno tijekom jednog semestra.

Provjera znanja provodi se tijekom nastave kroz različite individualne i grupne zadatke te pismenim i usmenim ispitom nakon odslušanog predmeta.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Tesser, A. i Schwartz, N. (Ur) (2003). *Blackwell Handbook of Social Psychology: Intraindividual Processes*. Blackwell Publishing

Snyder, M. (1987). *Public Appearance/private realities*. New York: W.H.Freeman and Company

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Gibbons, F.X. (1990). *Self-attention and behaviour: A Review and theoretical Update*. In: Zanna (Ed). *Advances in Experimental Social Psychology*, Vol. 23, 249-303. New York Academic Press.

Baumeister, R.F. (1993). *Self-Esteem: The puzzle of low self-regard*. Hillsdale NJ: Lawrence Erlbaum

Higgins, E.T. (1987). *Self-discrepancy: A theory relating self and affect*. *Psychological Review*, 94, 319-340.

Wylie, R.C. (1979). *The Self-Concept*. (Vol.2) Lincoln NE: University of Nebraska Press

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS

Način polaganja ispita

Pismeno i usmeno

Preduvjeti upisa

Socijalna percepcija i stavovi

SOCIJALNA KOGNICIJA

Okvirni sadržaj predmeta

Kognitivni pristup u socijalnoj psihologiji. Automatsko i kontrolirano procesiranje informacija. Uloga shema i heuristika u mišljenju i zaključivanju o socijalnom svijetu. Teorije atribucije. Prethodujuć činitelji, atribucijske dimenzije i posljedice atribuiranja. Pristranosti u atribuiranju; razlika izvođač- promatrač. Opažanje sebe. Atribucija emocija. Primjena spoznaja o atribuciji. Kognitivni i atribucijski pristup stereotipima. Odnos socijalne kognicije i socijalnog ponašanja. Kulturalne razlike u socijalnoj kogniciji.

Cilj

Upoznavanje najvažnijih teorijskih postavki i empirijskih nalaza za razumijevanje važnosti subjektivne konstrukcije socijalne okoline. Razumijevanje njezinog djelovanja na uočavanje i pamćenje informacija, prosuđivanje, emocije i ponašanje. Uočavanje vlastitih pristranosti i ograničenja u rasuđivanju te unapređivanje načina rasuđivanja.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja i 2 sata vježbi i seminara tjedno tijekom jednog semestra.

Provjera znanja provodi se tijekom nastave kroz različite individualne i grupne zadatke te pismenim i usmenim ispitom nakon odslušanog predmeta.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Hewstone, M. i Stroebe, W. (2002). *Uvod u socijalnu psihologiju*. Naklada Slap, Jastrebarsko.

Aronson, E., Wilson, T. D. i Akert, R. M. (2002). *Social Psychology*. Prentice Hall.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Myers, D.G. (1993). *Social Psychology*. McGraw Hill, Inc.

Fiske, S.T. i Taylor, S.E. (1991). *Social Cognition*. McGraw-Hill, Inc.

Kunda, Ž. (2002). *Social Cognition: Making Sense of People*. The MIT Press, Massachusetts.

Chaiken, S. I Trope, J. (Ur) (1999). *Dual-process theories in social psychology*. New York: The Guilford Press

Bodovna vrijednost predmeta

5 ECTS.

Način polaganja ispita

Usmeno i pismeno.

Preduvjeti upisa

Socijalna percepcija i stavovi

STATISTIČKA OBRADA PODATAKA POMOĆU RAČUNALA

Okvirni sadržaj predmeta

Uvod u rad s programom SPSS/WIN; Podešavanje parametara programa; Kreiranje baze podataka i definiranje varijabli; Priprema i unos podataka u SPSS; Manipulacije s bazama podataka; Tretman podataka koji nedostaju; Linearne i nelinearne transformacije rezultata; Funkcije; Selekcija podataka; Deskriptivna statistika; Testiranje razlika među aritmetičkim sredinama; Opći linearni model - jednostavna i složena analiza varijance; Mjere povezanosti; Parcijalna korelacija; Kontingencijske tablice; Neparometrijski testovi; Regresijska analiza; Grafičko prikazivanje podataka; Interpretacija rezultata statističkih analiza. Pisanje naredbi u programskom jeziku SPSS-a (SYNTAX).

Cilj

Osposobiti polaznike za samostalno korištenje računala pri provođenju statističkih obrada podataka. Polaznici će znati samostalno kreirati tablicu za upis podataka, provesti, te primjereno interpretirati rezultate statističkih analiza.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

2 sata predavanja i 2 sata vježbi koje uključuju samostalni rad na računalu, te demonstracije primjene računala u psihologiji. Pored toga dio nastave bi se odvijao korištenjem WEB stranice kolegija, koji bi uključivao samostalni rad studenata, te kontinuirano praćenje njihovih aktivnosti tokom semestra.

Provjera znanja uključuje pismeni ispit, te provjeru znanja rada na računalu.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Brace, N, Kemp, R, Snelgar, R (2000). *SPSS for Psychologists – A Guide to Data Analysis using SPSS for Windows*. New York: Palgrave.

George, D., Mallery, D. (1999). *SPSS for Windows - Step by Step*. Boston: Allyn and Bacon, WEB stranica kolegija s linkovima vezanim uz pojedine nastavne teme

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Bourque, L.B., Clark, V.A. (1992). *Processing Data - The Survey Example*. Newbury Park: Sage Publications.

Bodovna vrijednost predmeta

5 ECTS.

Način polaganja ispita

Pismeno i usmeno.

Preduvjeti upisa

Statistika u psihologiji II.

TEHNOLOGIJE I ODRŽIVI RAZVOJ

Okvirni sadržaj kolegija

Povijesni pregled tehnološkog razvoja i posljedice. Prirodni sustavi i njihova hijerarhija. Povratne veze u prirodnim procesima. Ekosfera i čovjek. Uporaba, ponovna upotreba i obnova resursa. Nove tehnologije i njihov utjecaj na okoliš. Usporedba različitih pristupa očuvanju okoliša.

Pregled trenutno dominantnih izvora energije i njihov utjecaj na okoliš. Alternativni (novi) izvori energije. Energija u suglasju s okolišem. Pohrana i konverzija energije. Aktivne i pasivne tehnike za poboljšanje energetske učinkovitosti.

Onečišćavanje voda i zaštita. Onečišćavanje zraka i zaštita. Onečišćenje bukom i zaštita. Onečišćenje svjetlom i zaštita. Onečišćenje elektromagnetskim poljima i zaštita.

Transport i nove tehnologije. Stambeni prostor i nove tehnologije. Permakultura kao stil življenja.

Cilj

Na ovom kolegiju studenti će naučiti objasniti odabrane fizikalne (prirodne) zakone i procese, te prepoznati njihove primjene u svakodnevnom životu i tehnologijama održivog razvoja.

Moći će prepoznati neke izravne i neizravne utjecaje postojećih i novih tehnologija na okoliš i čovjeka te prikazati mogućnosti za smanjenje ili uklanjanje štetnih utjecaja.

Isto tako će moći prepoznati prednosti i mane tih tehnologija u svrhu planiranja održivog življenja kao i mogućnosti njihovog utjecaja na daljnji smjer razvoja društva.

Studentske obaveze

Studenti su obvezatni prisustvovati predavanjima kako je to propisano statutom Filozofskog fakulteta.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Nastava će se odvijati kroz predavanja i diskusije tijekom predavanja: 2P. Znanje će se provjeravati pismenim ispitom i po potrebi usmenim ispitom.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Glavač, V. (2000). *Uvod u globalnu ekologiju*. Zagreb: Inter grafika

Knapp, V. (1993). *Novi izvori energije*. Zagreb: Školska knjiga

Popis preporučene literature

Kulišić, P. (2005). *Mehanika i toplina*. Zagreb: Školska knjiga

McKibben, B. (2005). *Smrt prirode*. Zagreb: Biovega

Bodovna vrijednost predmeta

3 ECTS

Preduvjeti upisa

Nema preduvjeta

TEORIJE LIČNOSTI

Okvirni sadržaj predmeta

Uvod u teorije ličnosti (Uloga i važnost teorije u psihologiji ličnosti; Povijesni razvoj teorija ličnosti; Uvjeti koje bi morala zadovoljavati dobra teorija ličnosti; Uspoređivanje koncepata koje koriste različite teorije; Kako vrednovati različite teorije ličnosti); Strukturalne i procesne teorije ličnosti; Razlikovanje teorija i modela u psihologiji ličnosti; Osnovni teoretski pristupi u psihologiji ličnosti (Osobinski pristup; Psihoanalitički pristup; Kognitivni pristup; Pristup teorija učenja; Humanistički pristup); Detaljan prikaz najvažnijih teorija ličnosti; Moguća aplikacija pojedinih teorija; Usporedba različitih teorija ličnosti i kritički osvrt na njih.

Cilj

Cilj kolegija je stjecanje znanja o različitim teorijama ličnosti. Isto tako, osim prikazivanja pojedinih teorija ličnosti, posebna pažnja će se posvetiti potencijalnoj aplikaciji pojedinih teorija, kao i njihovoj kritičkoj evaluaciji.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

1 sat predavanja i 2 sata seminara na tjedan

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

John, O.P., Cervone, D., Pervin, L.A. (2005). *Personality: Theory and Research*, 9th Ed. Wiley.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Fulgosi, A.(1985). *Psihologija ličnosti: Teorije i istraživanja*. Zagreb: Školska knjiga

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS.

Način polaganja ispita

Pismeni.

Preduvjeti upisa

Nema preduvjeta.

UVOD U MEĐUKULTURALNU PSIHLOGIJU

Okvirni sadržaj predmeta

Osnovni pojmovi međukulturalne psihologije. Teorijski pristupi u međukulturalnoj psihologiji. Metodologija međukulturalnih istraživanja. Inteligencija i kultura. Emocije, motivacija i kultura. Ličnost i kultura. Cjeloživotni razvoj i kultura. Socijalna percepcija i kultura. Mentalno zdravlje i kultura. Akulturacija i prilagodba drugim kulturama.

Cilj

Studenti će upoznati ulogu kulturalnog konteksta u različitim područjima psihologije. Moći će prepoznati važnost kulturalnog konteksta u konceptualizaciji i istraživanjima sposobnosti, ličnosti, motivacije i emocija, mentalnog zdravlja. Upoznat će se s ulogom kulture u proučavanju cjeloživotnog razvoja. Moći će prepoznati osnovne probleme vezane uz prilagodbu drugim kulturama. Usvojiti će osnovna znanja o stjecanju kulturalne kompetencije. Osposobit će se za praćenje literature iz područja.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Nastava se izvodi tijekom 2 sata predavanja i 1 sat seminara tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon odslušanog kolegija.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Shiraev, E., Levy D. (2003). Cross-cultural psychology: Critical thinking and contemporary applications, Second ed. Boston: Allyn and Bacon.

Lonner, W. J. Dinnel D. L., Hayes S. A., Sattler D. N. (2004). Online readings in Psychology and Culture. <http://www.ac.wvu.edu/~culture/readings.htm>

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS

Način polaganja ispita

Pismeni.

Preduvjeti upisa:

Učenje i viši kognitivni procesi, Emocije i motivacija, Uvod u razvojnu psihologiju

VIDNA KOGNICIJA

Okvirni sadržaj predmeta

U ovom kolegiju biti će obrađena različita područja vezana uz vidnu obradu informacija što uključuje slijedeće teme: Neurofiziološki kodovi prijenosa i obrade informacija u vidnom sustavu; Dva kôda za percepciju svjetline; Problem povezivanja dijelova vidne scene u cjelinu (tzv. *binding problem*); Uloga pažnje u pohranjivanju informacija u radno pamćenje; Uloga radnog pamćenja za formiranje dugoročnog vidnog pamćenja; Mehanizmi sinestezijskih asocijacija.

Cilj

Cilj predmeta je upoznati studente s istraživanjima u području vidne obrade informacija. Po uspješnom završetku kolegija, studenti bi trebali posjedovati osnovno znanje o danas poznatim funkcijama dijela živčanog sustava koji je zadužen za vidnu obradu informacija.

Poseban naglasak će biti stavljen na kodiranje informacije putem sinkronizacije akcijskih potencijala. Fiziologija će biti povezana s psihologijom i prvi takav primjer će biti u području percepcije svjetlina. Detaljna razina znanja bi trebala biti postignuta vezano uz psiho-kognitivne aspekte vidne obrade informacija. Dakle, student bi trebao nadograditi znanje u razlikovanju karakteristika osjetnog, kratkoročnog i dugoročnog vidnog pamćenja s dodatnim informacijama o njihovim uzajamnim odnosima. Tu će se razlikovati uloga pažnje od uloge automatskih procesa grupiranja koji ne zahtijevaju pažnju. Predavanja će isto tako naglasiti ograničeni kapacitet kratkoročnog (radnog) pamćenja i moguće razloge za razne, često iznenađujuće fenomene koji su otkriveni zadnjih godina u tom području. Gdje god će to biti moguće, rezultati psiholoških istraživanja će biti povezani s odgovarajućim fiziološkim eksperimentima, a sve s ciljem da studenti dobiju što je moguće potpuniju sliku o stanju istraživanja u danom području. Na kraju, biti će obrađena sinestezija. Iako poznata kao fenomen već stotinama godina, tek je nedavno doživjela 'renesansu' u smislu ozbiljnijih napora za dublje znanstveno istraživanje tog fenomena. Bit će dan pregled tih istraživanja i studenti će biti informirani o stupnju u kojem se fenomen sinestezije može danas razumjeti.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

30 sati koncentriranih predavanja u dva tjedna. Kolokvij na početku drugog bloka (tjedna) predavanja. Pismeni ispit na kraju semestra.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

- Singer, W. (1999). Neuronal synchrony: a versatile code for the definition of relations? *Neuron*, 24, 49–65.
- Luck, S. J., & Vogel, E. K. (1997). The capacity of visual working memory for features and conjunctions. *Nature*, 390, 279-281.
- Hubbard, E. M., & Ramachandran, V. S. (2005). Neurocognitive mechanisms of synesthesia. *Neuron*, 48, 509-520.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

- Biederlack, J., Castelo-Branco, M., Neuenschwander, S., Wheeler, D.W., Singer, W., & Nikolić, D. (2006). Brightness induction: Rate enhancement and neuronal synchronization as complementary codes. *Neuron*, 52, 1073-1083.
- Cowan, N. (2001). The magical number 4 in short-term memory: a reconsideration of mental storage capacity. *Behavioral and Brain Sciences*, 24, 87-114.
- Alvarez, G. A., & Cavanagh, P. (2004). The capacity of visual short-term memory is set both by visual information load and by number of objects. *Psychological Science*, 15, 106-111.
- Wheeler, M. E., & Treisman, A. M. (2002). Binding in short-term visual memory. *Journal of Experimental Psychology. General*, 131, 48-64.
- Agostini, T., & Galmonte, A. (2002). Perceptual organization overcomes the effects of local surround in determining simultaneous lightness contrast. *Psychological Science*, 13, 89–93.
- Nikolić, D., & Singer, W. (in press) Creation of visual long-term memory. *Perception & Psychophysics*.
- Nikolić, D., Lichti, P., & Singer, W. (in press) Color-opponency in synesthetic experiences. *Psychological Science*.

Bodovna vrijednost predmeta

3 ECTS

Način polaganja ispita

Pismeni ispit.

Preduvjeti upisa

Biološka psihologija II; Percepcija i pamćenje.

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA PREDŠKOLSKE DJECE

Okvirni sadržaj kolegija

Koncept zdravlja, interdisciplinarnost, holistički pristup, uloga lokalne zajednice, međusektorska suradnja, centri za koordinaciju zdravstvene zaštite, salutogeneza. Preventivna i socijalna pedijatrija. Najznačajniji javnozdravstveni problemi zdravlja djece. Rast i razvoj djeteta. Prehrana trudnica i djece. Utjecaj vanjske stimulacije na rani razvoj mozga, fiziologija i poremećaji spavanja, cerebralni napadi, poremećaji prehrane djece, primarna noćna enureza, funkcijska opstipacija, afektivne respiratorne krize. Infekcije dišnih puteva djece, pretilost, najčešće zarazne bolesti djece, imunizacija. Najčešće prirodene bolesti, inkluzija, boravak u domovima za nezbrinutu djecu, preventivni interdisciplinarni programi.

Cilj kolegija (očekivane kompetencije)

Nakon pohađanja ovog kolegija studenti će moći navesti i opisati osnovne pristupe i načela zdravstvene zaštite djece, temeljne potrebe i obilježja rasta i razvoja djece te njihove najčešće zdravstvene probleme – poglavito one koje obilježavaju istovremeni poremećaji tjelesnog, duševnog, socijalnog i edukacijskog zdravlja. Biti će sposobni prepoznati odstupanja u rastu i razvoju, najčešće bolesti i stanja u kojima je potrebno interdisciplinarno zbrinjavanje. Studenti nakon odsušanog kolegija moći prepoznati potrebu uključivanja drugih stručnjaka u rješavanju problema s kojim se susreću u svakodnevnom radu. Također će biti osposobljeni pretraživati medicinsku stručnu i znanstvenu literaturu te će moći kreirati interdisciplinarne preventivne programe.

Obvezna literatura

Jovančević M. (2010.) *Godine prve – zašto su važne?* Zagreb: SysPrint, (402 str. teksta)
Jovančević M., Knežević M., Hotujac Lj. (2009.) *Pružanje pomoći obiteljima s malom djecom u kriznim situacijama* Zagreb: Medicinska naklada, (133 str. teksta)
Jovančević M. *Skripta za kolegij „Zaštita zdravlja i njega predškolskog djeteta“*, (2009.) Zagreb, Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, (244 str. teksta).

Dopunska literatura

Mardešić D. i sur. (2003.). Pedijatrija, Zagreb: Školska knjiga, (1165 str. teksta).

Oblik provođenja nastave i način provjere znanja

15 sati predavanja i 15 sati seminara kroz jedan semestar. znanje se provjerava putem usmenih prezentacija seminarskih radova. Po završetku nastave znanje se provjerava usmenim ispitom.

Bodovna vrijednost kolegija

4 ECTS.

Uvjeti za upis kolegija

Nema preduvjeta.

RAD U ZAJEDNICI

Cilj

Sudjelovanjem u radu za opće dobro u zajednici u organizacijama koje se bave pomagačkim radom studenti će razviti osjećaj društvene odgovornosti, susresti ljude s različitim potrebama i potencijalima za promjenu, surađivati sa studentima drugih pomagačkih struka, upoznati ustanove koje skrbe o ljudima i steći uvid u način organiziranja volonterskog rada.

Okvirni sadržaj

U organizacijama i ustanovama koje aktivno skrbe o djeci, mladima i odraslima studenti će kao volonteri sudjelovati u pripremama i provođenju njihovih programa. Upoznat će probleme pojedinaca, grupa i zajednica, kao i moguće načine njihova rješavanja ili ublažavanja. U pripremi za uključivanje u pojedini program u pojedinoj organizaciji ili ustanovi proći će kraće osposobljavnje i upoznati načela i praksu volonterskog rada. Imat će prilike uočiti kako se spoznaje iz psihologije mogu primjeniti u radu s ljudima i zajednicama. Volontirajući u različitim organizacijama i ustanovama upoznat će i njihov rad što će im biti korisno prilikom kasnijeg odlučivanja o zapošljavanju.

Oblici provođenja

U suradnji s organizacijama i ustanovama koje skrbe o ljudima i imaju sustavno organiziran volonterski rad odabrat će se programi koji će biti od najveće koristi za studente i za zajednicu. Suradne organizacije će dati osnovne podatke o programu u kojem će studenti volontirati i ulogama koje će u njima imati. Utvrdit će se oblik, čestina, tjedno ili mjesečno trajanje sudjelovanja studenata. Na kraju razdoblja sudjelovanja studenata, suradna organizacija će podnijeti kratki izvještaj o sudjelovanju studenta i potvrditi sudjelovanje. Student će također podnijeti kratki izvještaj ocjenjujući korist i postizanje ciljeva. Odsjek za psihologiju svake će godine imenovati koordinatora rada za dobro zajednice koji će kontaktirati sa suradnim organizacijama, primiti izvještaje, odabirati suradne organizacije i godišnje izvještavati Odsjek o postizanju ciljeva rada u zajednici. Krajem semestra koordinator će održati supervizijsko-konzultativni susret sa studentima koji su bili uključeni u volonterski rad.

Tijekom studija studenti će moći sudjelovati jedan semestar sa 60 sati. Od toga će 55 sati sudjelovati u neposrednom radu, a 5 sati je predviđeno za uvođenje u volonterski rad, izvještavanje i sudjelovanje u zajedničkom susretu krajem semestra.

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Preduvjeti upisa:

Nema preduvjeta za sudjelovanje u radu za dobro zajednice.